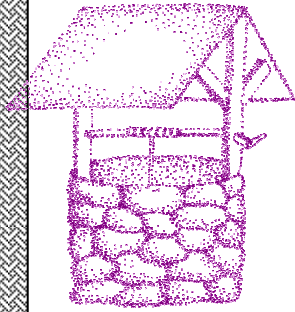


# דמשק אליעזר



יו"ל ע"י וועד להוצאת כתבי ר' אלכסנדר אליעזר קנאפפלער שליט"א

בן מוה"ר רבי יצחק נפתלי קנאפפלער זצ"ל, אבדק"ק טשילע יצ"ו, ומח"ס "קני המנורה"

ונכד הגה"צ ר' רפאל אהרן קנאפפלער זצוק"ל הי"ד, אבדק"ק טיניע, ומח"ס "מנורת אהרן"

גליון בדברי תורה ובהלכה ואגדה, פנינים יקרים לכבוד שבת קודש וכו' ובדברים העומדים ברומז של עולם

• פרשת שמות שנת תשפ"ד לפ"ק - שנה י"א גליון ב' [ר"ד] (204) •

## מפתח מפורט

לגליון המוגדל המכיל ארבעים 40 דפים - ראה בדף הבא

ליקוטים נפלאים בענין

אמירת תהלים

ובפרט בימי שובבי"ם ת"ת

ויהי רצון שימלא ה' כל משאלות לבנו לטובה, אמן

הערות והארות מתקבלות בחיבה

❖ Rabbi Alexander Knopfler • 1564 - 48 STREET • Brooklyn N.Y. 11219

❖ Tel: (917) 755-4864 • Fax: (718) 437-3388 • Email 7554864@gmail.com

# מפתח ותוכן ענינים להגליון המוגדל

והוא פתח השער לדופקי בשאלות ותשובות ושאר ענינים שונים של הגליון

**עמוד י"ט:** מודעה בענין פירסום מניני תהלים בימי השובבי"ם.

**עמוד כ'–כ"ד:** בגודל מעלת אמירת תהלים, ובפרט בימי השובבי"ם [מתוך גליון "דער פרשה קוואל" פרשת יתרו תשע"ט לפ"ק].

**עמוד כ"ה:** בגודל מעלת אמירת תהלים, מספר ליקוטי מוהר"ן מהדורא בתרא סימן ע"ג.

**עמוד כ"ז:** א מעשה פלא וואס איז געשען זוממער שנת תשע"ג לפ"ק, מיט 2 בחורים.

**עמוד כ"ז:** מעשה נורא בענין אמירת תהלים שהגין על כל העיר, העתק מספר "עמק המלך", הקדמה השלישית פרק י"ג.

**עמוד כ"ח–ל"ז:** חשיבת אמירת מזמורי תהלים שחיברו דוד המלך ע"ה [נעתק מספר הנפלא "נר יהושע" לחג השבועות ח"ב עמוד תע"ה ואילך].

**עמוד ל"ח–ל"ט:** השכר הגדול לעניית אמן, בלשון הקודש ובאידיש.

**עמוד ג'–ד':** בגודל מעלת אמירת תהלים – מפי ספרים וסופרים.

**עמוד ה'–ט':** ליקוטים נפלאים בענין אמירת תהלים, בענין מעלת אמירת תהלים, ובפרט בימי השובבי"ם, בערב שבת קודש, ועוד.

**עמוד י'–י"ג:** עוד ליקוטים נפלאים בענין אמירת תהלים.

**עמוד י"ד:** מעשה נפלא הפלא ופלא ממרן החתם סופר זי"ע.

**עמוד ט"ו:** עוד ענינים נפלאים מספר קימו וקיבלו ערך תהלים.

**עמוד ט"ז–י"ז:** וקראת לשבת עונג, סיפרו לשבת קודש שסיפר הגאון ר' יחזקאל אברמסקי ז"ל מח"ס "חזון יחזקאל", נכד הגאון הרידב"ז זצ"ל.

**עמוד י"ח:** תשובת הרה"ג ר' אברהם צבי פריעדמאן שליט"א, דומ"ץ גאלאנמא ומח"ס "אוצר הלכות", בענין אמירת יהי רצון לאחר אמירת תהלים.

# נגודל מעלת אמירת תהלים – מפי ספרים וסופרים

תהלים בציבור – דוחה כל מיני פורעניות

ידוע לכל סגולת אמירת תהלים בציבור שדוחה כל מיני פורעניות מעליו ומעל משפחתו ומעל בני דורו ומגלגל עליו ועליהם כל מיני שפע ברכות והצלחות. (ש"ה ק)

מצות ביקור חולים – זו תפלה

גודל ענין המתפלל בעד חברו כמבואר בשו"ע שהיא עיקר מצות ביקור חולים, וגם מצות גמילות חסדים.

(שו"ע יורה דעה, ש"ה)

יאמרו זמירותיו בבתי מדרשות

מי שחשקה נפשו לדבק בו יתברך ובשבחיו אז ידבק עצמו בספר תהלים וכבר אמרו רז"ל שהתפלל דוד המלך ע"ה שיאמרו זמירותיו בבתי כנסיות ובתי מדרשות.

(ש"ה ק)

אין לנו דבר גדול מספר תהלים

אין לנו דבר גדול מספר תהלים שמרבים מזמורים שבחים להשם יתברך ורבים מזמורים הם של בקשות מחילה וסליחה והכל מיד ה' השכיל דוד המלך ע"ה ברוח הקודש. אשרי האיש אשר אומר תהלים בשירה ובזמרה ובכוונת הלב ולא כמו בדור הזה שאומרים במרוצה ובלתי כוונה, אלא אם ירצו לקבל שכר עליהם ויהיה אמירתן נחת רוח לפני השם יתברך צריכין לומר בנחת.

(ש"ה ק)

קבלה לבטל הגזירה לגמור כל ספר תהלים

קבלתי להמתיק דינים והגבורות לגמור כל ספר תהלים, נרמז בפסוק מי ימלל גבורות ה', ימלל מלשון מלילות לשון מולל וזורק, ולפי זה הפירוש הוא כך מי שירצה לכתוש ולמלול הגבורות ישמיע כל תהלתו, היינו כל ספר תהלים.

(אגרא דפיקא, ש"ח)

סגולת האומר ג' פעמים ביום אחד

קבלה מן רבינו אלימלך מליזענסק זלה"ה כי האומר ג' פעמים כל התהלים ביום אחד הוא חשוב כתענית משבת לשבת. גם שמעתי אומרים בשם תלמידו מוהר"מ מרימינוב זצ"ל, כי האומר ג' פעמים ביום אחד הוא חשוב כחרב וחנית נגד היצה"ר.

(רחמי האב, ת)

אף הניגון של תהלים – יש לו כח גדול

מעשה ברוסיא בשנות הגזירה שחפשו נערים קטנים בכל עיר ועיר מבני ישראל והוליכום בדרך רחוקה לגדלם לבעלי

מלחמה, והנערים בזכרם צער הוריהם וראו גודל צרתם שמוליכים אותם להעבירם מאמונתם וכו' אמרו זה לזה הלא בבתינו אם יש צרה לא עלינו אומרים תהלים ברבים ונצלים, וגם אנו בצרתנו נאמר תהלים, אבל לא יכלו שלא הי' להם ספר תהלים, ולומר בעל פה עדיין לא ידעו, על כן נמנו וגמרו לומר עכ"פ הניגון של תהלים, וכן עשו ושרו הניגון ותעל שירתם ונהוה התעוררות בשמי מרום וזכו לישועה ונשלחו לביתם.

(שער ישכר מאמר תקע צופר, ט"ו - צ"ט הדברי חיים)

כל בקשת האדם מרומים בו

דוד המלך עליו השלום היה מתפלל על כל הענינים שצריכים ישראל עד ביאת משיח, על החולים שיתרפאו, ועל הבריאים שלא יחלו, ועל פרנסתם שיתברכו, ולבטל מהם כל הגזירות קשות, ועל ידי שהאדם מתפלל עם הציבור הוא ממשיך כל השפעות טובות על כנסת ישראל.

(מאור ושמש)

לתקן בכל מושב בני ישראל – עבור אחינו ישראל להצילם מכל רע

זה כמה נכסוף נכספתי לתקן תיקון גדול זה בכל מקום מושב בני' להיות בכל עיר ועיר עדה קבועה לעמוד בתפלה ובתחנונים יום לפני אדון כל בעד קהל עדתם ועבור כלל אחינו בני' להצילם בכל מרעין בישין, ושאלתי ובקשתי מכל איש היקר את דבר ד' יתקן תיקון זה בעירו וה' הטוב ישמע שועתם, וימלא בטוב משאלותם.

(אורב ישראל)

לשנות הטבע

וכיון שבא דוד בא תפלה לעולם, כי הוא לימד דעת את העם איך יתנהגו בתפלה ובתחינה לפני אדון כל, וגדול כח התפלה אפילו לשנות הטבע ולהנצל מן הסכנה ולבטל הנגזר.

(רבינו בחיי)

לאומרים בכל יום

הנה כבר נודע סגולת ספר תהלים נורא מאוד, ויזהר לקרות ממנו שיעור בכל יום.

(חיד"א)

יכולים לפעול על ידם הכל

ולכן נקראים שירי דוד מלכינו 'תהלים' שיכולים לפעול על ידם הכל ואין שטן ואין פגע רע.

(כועס אלימלך)

כאילו קיים כל התורה כולה

כל האומר תהלים בכל יום, כאילו קיים כל התורה כולה. וזהו תוכו ל'רגליך י'שא מ'דברותיך ר"ת תל"ם, וסמך ליה "תורה צוה לנו משה". (רבינו אפרים על התורה)

בהשכמת היום – עם טליתו

ציצית' על' כנפי' בגדיהם' ס"ת תל"ם, לרמז על המצוה מן המובחר, בהשכמה להתעטף בציצית וללמוד תהלים.

(רבינו אפרים על התורה)

לאומרו קודם התפלה

טוב שיאמר מזמורי תהלים קודם התפלה לומר עריצים ותעלה התפלה לרצון.

(נפש - אור"ת, סי' א')

מנין מזמורים ב' פעמים – עולה כפר

אם יוכל ללמוד ספר תהלים פעם א' בחול ופעם ב' בשבת, הנה מה טוב, כי ב' פעמים והם ש' מזמורים, גימטריא 'כפר', ומבטל 'יצר' גימטריא ש'.

(חיד"א, צספרו יוסף תהלות)

לגומרו פעם אחת בשבוע

לא יגרע מצדיק לומר כל ספר תהלים בכל שבוע מידי שבת בשבתו.

(חיד"א, צספרו יוסף תהלות)

כלול וגנוז בו כל התורה

משה נתן להם לישראל חמשה חומשי תורה, וכנגדם נתן להם דוד ספר תהלים שיש בו ה' ספרים (שומר טוב, תהלים א'). נמצא כלול וגנוז בו כל התורה כולה. כי דהמע"ה חיבר תהלים חמשה, כנגד חמשה חומשי תורה.

(דגל מחנה אפרים)

מזמור קי"ט - סגולה להנצל משונאים הרוצים להרע לו

מי שיש לו שונאים ורוצים להרע לו, סגולה שיאמר בכל יום ויום מזמור קי"ט וסימנך "להדוף את כל אויביך", להדו"ף גימטריא קי"ט. ובכל פסוק שבו יש סגולה בפני עצמה להועיל לדבר מיוחד.

(סגולות ישראל מערכת ה')

סגולה לפרנסה או על שאר הרפתקאות לומר כל התהלים מרישא לסיפא

על כמה דברים שצריכים לאדם, כמו פרנסה וכדו', או על כמה הרפתקאות צוה הרה"ק [מקאריץ] לומר כל התהלים מרישא לסיפא בלי שום הפסק, אפילו שלא לומר היה"ר בין ספר לספר, רק לאחר גמר כל התהלים, ופע"א אמר כי הוא מהיכל המשיח, לכן יש בו ק"ן מזמורים כנגד ק"ן צפור, וצפור הוא א' מכינויי השכינה, דהיינו שהשכינה מסתתרת שם.

(מדרש פנחס)

האומר תהלים הוא כמתפלל וכאילו עוסק בתורת נגעים ואהלות

והאומר תהלים הוא כמתפלל והוא גם כן כעוסק בתורה. וכבר ביקש דהמע"ה שיהיו מקבלין שכר הקורא בתהלים כעוסקין בתורת נגעים ואהלות.

(של"ה הק')

מי שיש לו איזה צער או כשהוא בסכנה יקרא כל התהלים ויראה נפלאות

קבלה מאנשי שם הקדושים שמי שיש לו איזה דוחק השעה, או צער, או שהוא מהלך בדרך, או עובר בים, או בנהרות, יקרא כל התהלים בכל יום בלי הפסק בכוונה והכנעה, ויראה נפלאות, וזה בדוק ומנוסה.

(פלא יועץ)

ע"י אמירת כל ספר תהלים נמתקין הגבורות

מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו, שמעתי מפי החסיד המפורסם המנוח מוהר"ר משולם זוסמאן זצוק"ל מאניפאלי שביאר פסוק זה, מי ימלל, מלשון מוללין מלילות, מי יכול למלל ולפרד הגבורות, ישמיע כל תהלתו, שיאמר כל ספר תהלים בבת אחת.

(תשואות חן, פ' ויגש)

יאמר כל ספר תהלים בלי הפסק כלל

יאמר כל ספר תהלים בלי הפסק כלל, וגם הפסוקים ויהי רצון לא יאמרו בין ספר לספר אלא אחר גמר כל תהלים, כי כן מקובל מרבינו הבעל שם טוב, כמ"ש בעטרת צבי שלזה רמז מה שנאמר מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו.

(שו"ת מהרש"ם מצרעאון - ח"צ סי' רס"ד)

סגולה לחטא ז"ל לומר תהלים ובפרט בימי השובבי"ם

ואלה 'שמות' בני ישראל 'הבאים' 'מצרימה', ראשי תיבות הוא השב"ם, וסופי תיבות תהלים, כי מסוגל לחטא זרע לבטלה רחמנא ליצלן, ובפרט בימי השובבי"ם לומר תהלים. ואמרו משמו של הרב הקדוש מוהר"ר מרדכי מטשערנאבל זללה"ה שסגולה לזה להתענות בערב שבת קודש, ובשבת קודש יאמר תהלים וטוב לתיקון החטא הזה.

(דברי יחזקאל)

מי שהולך בדרך ים ילמוד בכל יום מזמורי תהלים

קבלתי שמי שהולך בדרך ים ללמוד בכל יום בספינה מזמורי תהלים בכוונה והכנעה.

(חיד"א, צספרו יוסף תהלות)

# ליקוטים נפלאים בענין אמירת תהלים

## בענין מעלת אמירת תהלים - ובימי השובבי"ם עש"ק - ועוד

פנאי אז יהיה ביום אחר, והוא רחום יכפר עון, ורעה אליהם לא יאונה ח"ו וכו'.

(שו"ת דברי יואל או"ח סי' ז', בתשובה לעיר שנפל שם ס"ת)

לסיים תהלים בעשרה ביום ו' כאור הבוקר בכל שבוע.

(דברי יואל מכתבים, ח"א מכתב א', בתקנות לבית מדרשו הראשון בעיר סאטמאר)

בימי השובבי"ם, שפך צקון לחשו באמירת כל ספר תהלים מדי יום ששי באשמורת הבוקר, יחד עם תלמידי הישיבה.

(זמירות עטרת יהושע, מנהגי כ"ק הגאב"ד רמ"א פריינד זצ"ל)

### לומר תהלים בלי הפסק

קבלה מאנשי שם הקדושים, שמי שיש לו איזה דוחק השעה או צער או שהוא מהלך בדרך או עובר ביום או בנהרות, יקרא כל התהלים בכל יום בלי הפסק בכונה והכנעה, ויראה נפלאות, וזה בדוק ומנוסה.

(פלא יועץ)

על כמה דברים שצריכים לאדם, כמו פרנסה וכדומה, או על כמה הרפתקאות צוה הרה"ק [ר' פנחס מקאריץ זי"ע] לומר כל התהלים מרישא לסיפא בלי שום הפסק, אפילו שלא לומר יהיה רצון בין ספר לספר, רק לאחר גמר כל התהלים, ופעם אחת אמר כי הוא מהיכל המשיח, לכן יש בו ק"ן מזמורים כנגד ק"ן צפור, וצפור הוא א' מבינויי השכינה, דהיינו שהשכינה מסתרת שם.

(מדרש פנחס)

יקבלו עליהם לגמור שם תהלים בציבור באיזה יום בכל שבוע קודם התפלה, כי בלא זה נוהגין חסידים לומר כל תהלים בעש"ק קודם התפלה.

(שו"ת אבני צדק יו"ד סי' קי"ז, סדר תשובה לעיר שנפל שם הס"ת)

רבינו הקדוש [מזידיטשוב] אמר כל חמשה ספרים תהלים כל ערב שבת קודם התפלה בביתו, ובימי השובבי"ם בערב שבת כאור הבוקר, אמרו תהלים בבית המדרש בציבור.

(הנהגות מהרי"א מזידיטשוב אות מ')

הרה"ק הייטב לב זי"ע בא לאויבער ווישאווא, ובא לביהכ"נ ביום ו' בבוקר וראה שהעולם אמרו תהלים ביחידות, ואמר להם בשעת הדרשה: שיאמרו בחורף ביום ו' בבוקר תהלים בציבור, וביום ש"ק בקיץ יאמרו אחר חצות.

(צדיק כתמר יפרח, תולדות הרה"ק הישמח משה זי"ע וצאצאיו)

וזהו הדרך ישכון אור באור החיים לאחוז האדם דרכו לקבוע לו עתים לתורה מידי יום ביומו כל איש לפום דרגא דילי, ולעשות תקנות לגמור תהלים פ"א בשבוע בציבור, והיינו באשמורת ליל וא"ו שהוא תיקון גדול מאד כידוע מסה"ק, וזה הזכות לימוד תורה דרבים יעמוד לכל בית ישראל לישועה במהרה בדבר ישועה ורחמים, בשפע ברכות ממקור עליון לטוב לנו ולכל עמו בית ישראל. (קדושת יו"ט פ' תולדות, דף כ"ב ע"ב)

לגמור תהלים בציבור בכל שבוע וזה תיקון גדול, ויעשו זה באשמורת הבוקר ליל שישי, או בבוקר בעש"ק קודם התפלה, ואם אין להם

וחטאתי נגדי תמיד, ויאמר קאפיטל נ"א בכל לבו, ובפרט הפסוק כבסנו מעוני וכו', ואף אם הוא מעוברי עבירות חמורות, צריך לומר קאפיטל זו דייקא, כי מי שפגם בהרהור, ואין צר"ל במעשה פגם הברית, הוא חמור מאוד.

(פוקח עורים אות כ"ב, מובא בס' תקנת השבים דף ל"ט)

קבלה מאנשי שם הקדושים, שמי שיש לו איזה דוחק השעה או צער, או שהוא מהלך בדרך, או עובר ביום או בנהרות, יקרא כל התהלים בכל יום בלי הפסק בכונה והכנעה, ויראה נפלאות, וזה בדוק ומנוסה.

(פלא יועץ)

כידוע היה רבי יחיאל מאיר מגאסטאנין זי"ע מצוה לכל אחד שבא אליו עם בקשה, שיאמר תהלים, לאחד צוה לגמור כל התהלים, ולאחד חצי תהלים וכדו', פעם אמר לו איש: רבי כבר אמרתי תהלים ועדיין לא נושע, אמר לו הגאסטאנינער: אני צריך לצוות לך לומר תהלים, כמו שמצינו במסכת ברכות אצל דוד המלך ע"ה שנכנסו אצלו בכל יום חכמי ישראל, ואמרו לו עמך ישראל צריכין פרנסה וכו', וכבר ידעו מאתמול התשובה של דוד המלך ע"ה, רק היו צריכין ליכנס בכל יום לשמוע התשובה.

(אוצר ישראל)

סיפר הרה"ק מוהר"ר יצחק מנעשחין זצוקללה"ה, שהרהצה"ק ר"ר ברוך ממעזיבוז היה אומר בכל יום תהלים, ואמר שהיה לו קול בכי המעורר מאד, וכל מי ששמע אמירת התהלים לא היה יכול להתאפק מלבכות.

(זכרון טוב)

סיפר לי ש"ב הרה"ח ר' מרדכי משה גרינצווייג נ"י, דודי הרה"ח ר' שלמה מאיר ע"ה רגיל הי

מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו, שמעתי מפי החסיד המפורסם המנוח מוהר"ר משולם זוסמאן זצוק"ל מאניפאלי שביאר פסוק זה, מי ימלל, מלשון מוללין מלילות, מי יכול ולפרד הגבורות, ישמיע כל תהלתו, שיאמר כל ספר תהלים בבת אחת.

(תשואות חן פ' ויגש)

יאמר כל ספר תהלים בלי הפסק כלל, וגם הפסוקים ויהי רצון לא יאמרו בין ספר לספר אלא אחר גמר כל תהלים, כי כן מקובל מרבינו הבעל שם טוב, כמ"ש בעטרת צבי שלזה רמז מה שנאמר מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו.

(שו"ת מהרש"ם מברעזאן, ח"ב סי' רס"ד)

לילה ומחית"י א"ת כ"ל היקו"ם, סופי תיבות תהלים, ירמוז מה שאמרו רז"ל (ב"ר פס"ה י"א) שיעקב אבינו אמר תהלים בביתו של לבן, ומקובל אצל חכמי האמת שעל ידי התהלים הוציא יקר מזולל, איזה ניצוצות הנידחות שהיו עדיין מדור המבול, והיו מגולגלים בצאנו של לבן, ויעקב אבינו הוציא אותם אל הקדושה, מה שהיו ראוי לציור קדוש.

(אגרא דכלה פרשת נח, בד"ה לילה)

מי שרוצה לזכות לתשובה, יהיה רגיל באמירת תהלים, כי אמירת תהלים מסוגל לתשובה, וז"ש רז"ל (ע"ז דף ד' ע"ב) לא הי' דוד ראוי לאותו מעשה אלא כדי להורות תשובה ליחיד וכו', ועיקר התשובה של דוד המלך הוא ספר תהלים, שאמרו בהתעוררות גדול וברוח הקודש.

(ליקוטי מוהר"ן, ח"ב אות ע"ג)

הבעל תשובה באור הבוקר בשעה שהוא קם, יזכור עצמו בחטאיו, כמ"ש דוד המלך ע"ה

דרכו של רבינו [רבי איציקל מפשעווארסק זצ"ל] בדרך כלל לומר כל ספר תהלים קודם תפלת שחרית, ופ"א ראיתי שאיש אחד ביקש מאת חתנו הרה"צ ר' יעקב [זצ"ל] שיכנס לחותנו להזכירו מכיון שצריך לאיזה ישועה, ור' יעקב נכנס לחדרו של רבינו, ורבינו הי' אז באמצע אמירת תהלים, ולא פנה לחתנו כלל, וכה עמד שם ר' יעקב זמן רב, עד שהגביה רבינו עיניו הק, ורמז לרבי יעקב שיאמר לו מה ברצונו כעת.

(שיח יצחק פשעווארסק, דף ל"ו)

וכן השריש [מרן מסאטמאר זצ"ל] הרבה בלבבות המסתופפים בצל קדשו גודל ענין אמירת תהלים, ובנוסף לגודל פעולתו להלהיב הלבבות לעבודה שבלב זו תפלה וכדבר האמור למעלה, עוד הרבה לעשות להורות באצבע בכל עת ועונה על גודל החשיבות באמירת פרקי תהלים, אשר יכולים לפעול על ידה דבר ישועה ורחמים, ופעם בא לפניו איש אחד, אשר בנו לא הצליח בלימוד בהת"ת, והלה כבר ביקש את המנהל להחליף מקומו למלמד אחר, ומכיון שהמנהל לא הסכים עמו בא אצל רבינו זצ"ל לבקש מלפניו לפקוד על המנהל למלאות מבוקשו, והאמנם שרבינו לא הי' תמים דעה עם מבוקשו של הלה, אבל עכ"ז לא התוכח עמו והבטיח למלאות משאלתו, ואכן כן עשה ודיבר עם העומד על משמרת הקודש בהת"ת לעשות כרצון איש, ולהחליף מקום התלמיד למלמד השני, והנה אחר שעברו איזה ירחים בא האיש הלזה עוה"פ לפני רבינו והתאונן במר נפשו, שגם החליפין לא עלו יפה, ובנו אינו רואה אותות הצלחה בלימודו והתנהגותו, וביקש עצה והדרכה מרבינו כדת מה לעשות, והשיב לו רבינו בלשון קדשו: עוד מקדם, כאשר דרשת

להזמין הרבה סחורות ולמכור לקונים, והם שילמו לו, והוא שלם לבעל הסחורה, פעם אחת הגיע הרבה סחורה, ולא היה יכול לשלם בעד הסחורה, כי עדיין לא שילמו לו הקונים, נסע להרה"ק מסטראפקוב זצ"ל, וסיפר לו דאגתו, אמר לו הרה"ק שיאמר תהלים, אמר דודי להרה"ק שהוא יאמר תהלים, והווכחו לזמן מה מי שיאמר תהלים, לבסוף הסכים הרה"ק מסטראפקוב לומר תהלים, ואמר הרה"ק לדודי, שיקנה לו לאז (היינו גורל) ובירך אותו בהצלחה, דודי קנה גורל, והרויח בהגורל סכום שהיה צריך לו בדיוק, לא פחות ולא יותר, ותהום כל הגליל מזה.

(שיח זקנים ח"ה דף ר"מ)

אחד מקרובי הקוברינער זי"ע יצא לתרבות רעה ר"ל, ופעם באיזו חתונה נודמן עמו הקאברנינער ולא הביט בפניו, וחרה לו מאוד, אח"כ נכנס אליו וביקש תשובה, ואמר לו הקאברנינער שיזהר מאוד מלימוד תורה שלא ילמד שום דבר, ובכל יום יגיד קאפיטל תהלים, [רמ"ח זי"ע ביאר את זאת שאסר לו ללמוד, כי הרי לא זכה נעשית לו סם המוות ר"ל].

(סיפורי מרן הרמ"ח מסלאנים, דף ס"ה אות ל"ז)

עבודה גדולה היתה לו [לרבי אברהם משה מפרשיסחא זצ"ל] באמירת תהלים, ומגודל חולשתו הוצרך לשכב במטה בשעת אמירת תהלים, ומרוב הקאכעניש היתה המטה מתנדנת, עד שהזהירו הרופאים כי הוא מסתכן בכך, וביקשו החסידים מאמו שתגזור עליו בגזירת כיבוד אם שיפסיק מלומר תהלים, אלא שהרשתה לו לומר קאפיטל אחד, וגם היה מביט ומסתכל בתוך התהלים.

(ימות עולם, דף קמ"א אות ד')

לאכול מאומה, ונתן לו לאכול.

(ימות עולם אמינינאוו, דף קפ"ח אות ג')

הרה"ק מגאסטאנין זצ"ל סיפר, שבא לפניו אדם וסיפר לו את צרת נפשו ודחקותו, וציוה לו הרה"ק שיתפלל להשי"ת ויאמר כל ספר תהלים כדרכו בקודש, אחרי זמן מה חזר האיש ואמר: קיימתי כל מה שאמרו לי, ועדיין לא נושעתי, השיב לו הרה"ק: אשר גם הוא בעצמו היה לו פעם דבר נחוץ מאוד והוצרך ישועה, והתפלל להשי"ת ט"ז שנים עד שנענה והבן.

(שיח שרפי קודש ח"ג)

הרה"ק ר' יוסף מניישמאדט זי"ע הגיע פעם אחת למרן הרה"ק מצאנו זי"ע, והרה"ק מצאנו עשה אז סיום מסכת, ואמר הרה"ק ר' יוסף, שהוא ג"כ עשה סיום ביום הזה, שסיום ספר תהלים, אמר לו הרה"ק מצאנו, אני רוצה להחליף, שכבודו יתן לי זכות התהלים ואני אתן לכבודו זכות המסכת, אמר לו רבי יוסף, לא, לא, אני רוצה בשלי.

(הגה"צ מנאנאש שליט"א בשם אביו הגה"צ דומ"ץ בק"ק האלאש זצ"ל הי"ד)

פעם כשרבינו [מהרי"א מזידיטשוב זצ"ל] התחנן על הגאולה אמר בדרך מליצה, אם ימצא עוד אדם אחד מישראל בגלות המר הזה אשר יקום בבוקר וילמוד פרק משניות, או דף גמרא, או יאמר ספר תהלים, גם זה סגני שיצילנו ה' מהרה מן הגלות הזה וישיענו.

(ילקוט מהרי"א זידיטשוב דף ס"ח)

ר' נחום [ממשערנאביל] ציוה לחסידיו ר' דברים שקיבל מפי אליהו הנביא זל"ט, והם: להיות ער כל ליל שישי, ובעש"ק לצום, וליתן אז צדקה לעני הגון, ובשב"ק לפנות בוקר להגיד כל תהלים, ואמר להם שעי"ז יבוא משיח. ואמר:

ממני לדבר עם המנהל, כבר ידעתי שזה לא יהיה הפתרון, אך ידוע תדע, ותאמין לי נאמנה, שאמירת מזמור אחד בתהלים בתפילה להשי"ת בכוונה נכונה, זה עוזר ומועיל יותר מכל השתדלות.

(תהלים דברי יואל, הקדמה דף י"ח)

ידוע המעשה שהרה"ק רבי נחמן קאסאווער זי"ע חבירו ועמיתו של הבעש"ט הק', טייל פעם אחת עם הבעש"ט בעולם העליון, והראה לו כמה היכלות שישנן למעלה, עיש היכל ש לומדי תורה, ששם יושבים ועוסקים בתורה אלו שבעולם הזה היה עיקר עסקם בלימוד התורה, ויש היכל של "תהלים זאנערס" של אלו שהתקרבו אל ה' בעולם הזה על ידי אמירת מזמורי תהלים, כי כל צדיק לפי דרכו והילוכו בתורה ועבודה בעולם הזה, כן הוא ממשיך בעולם העליון.

(עבודת עבודה טאהש, שיח"ק ח"ב דף של"ו)

מרן הרה"ק היסוד העבודה אמר: בעל יסוד ושורש העבודה היה יכול לומר קאפיטל תהלים אחד כמה פעמים, והרגיש בו טעם כמו בפעם הראשון, מיר קענען דאס נישט.

(מאמר מרדכי סלאנים, דף שכ"ח)

בימי בחרותו כשלמד [רבי מאיר מאסטראווצא זצ"ל] בישיבה, ה' אוכל אצל בעל הבית אחד חייט, שלא חי בשלום עם אשתו, ומרוב התקוטטות עמה הוציא הלה את כעסו על הבחור והכהו, עד שיצא והלך לו לביהמ"ד ואמר תהלים, תוך כדי אמירת התהלים, עלה ברעיונו פן ואולי יתעורר איזה קטרוג על אותו חייט ע"י אמירת תהלים, ויגרום לו ח"ו נזק, אז החל לומר תהלים של ינוק החייט בשבילו, מיד נכנס איזה יהודי לביהמ"ד, ושאלו אם רוצה



שאם בליל שישי לא יהיה להם מה לעשות, זאלט איר רעדן פון צדיקים, אפילו פון מיר, אפילו פון מיינע ביינקלאך.

(סיפורי מרון הרמ"ח מסלאנים, דף קנ"א)

פעם אחת שלח הבעל התניא זי"ע את אחד מאנשי שלומו להיות מלמד אצל ראנדאר באיזה כפר, והחסיד נסע לשם ולמד עם בניו חומש רש"י וקצת גמרא, וספר ראשית חכמה, פעם כשלמד עם בניו בספר ראשית חכמה מעניני פגם הברית ועונשם, עמד הראנדאר תחת הדלת ושמע את לימודו, ופתח אח"כ הראנדאר הדלת ונכנס בפנים והתחיל לבכות, ואמר כי הוא הרשע שעבר על עריות רח"ל, ושיתן לו עצה לעשות תשובה. אמר לו המלמד מחר יסע לרבו הבעל התניא, והרבי יתן לו תשובה, פרץ בבכי כי לא יכול לחכות עד מחר, והוא רוצה לנסוע תומ"י, ונסעו שניהם מיד לבעל התניא.

כשנכנסו להבע"ת התחיל הראנדאר לפרוט חטאיו וגער בבכי, השיב לו הבע"ת כי זהו אינו תשובה עדיין, זהו הקדמה לתשובה, וכששמע הראנדאר דיבוריו של הבע"ת נפל ארצה וגעה בבכי, וראו עליו כי עוד מעט יסתלק ממנו חיותו, אז צוה הבע"ת להרימו מן הארץ, ואמר להראנדאר, תסע לביתך, וכשתגיע לעירך תלך למקום גבוה של שלג, ותתפשט מלבושך, ותעמוד בהשלג, וככה תגמור כל הספר תהלים, וזה יהיה תשובתך הנכונה.

כששמע זאת המלמד אחזו חיל האיך אפשר לעשות הדבר הזה, כי היה אז קור חזק ועצום, עד שהצפרים נקפאו כשפרחו באויר, אבל לא דיבר כלום, רק חשב בלבו נראה סופו של

הדבר.

וכך הוה, כשהגיע הראנדאר להכפר הלך רחוק מביתו, והמלמד נסע לבדו לבית הראנדאר, וכשעבר חצי שעה הלך המלמד לראות מצבו, וחשב כי בטח נקפה כבר מהקור החזק, וכשהגיע להמקום שעמד הראנדאר, ראה האיך שעומד בשלג עד הצואר, וטיפות זיעה ודמעות יורדים ממנו, והוא ממשיך באמירת תהלים, כשעבר עוד רבע שעה, ראו האיך נער גוי רוצה לסדר איזה קרשים, ונפלו עליו הקרשים ונהרג על המקום, ואחיו של נער הגוי, היה ג"כ במקום ורצה להציל את אחיו, ונפלו גם עליו קרשים, ונשארו שם השני פגרים מתים, והשני נערים היו הפירות מהראנדאר רח"ל, וזאת היה בגמרו כל הספר תהלים, ואח"כ נסע כבר המלמד לביתו.

(אוצר ישראל דף רס"ב)

איש פשוט אחד שהי' רגיל באמירת תהלים ומעמדות סיפר, איך שנחלה על רגליו ולא הועילו לו הרפואות מהרופאים, גם הי' במרחץ פישטיאן ולא הועילו לו כלום, והלך לטשענגער להגה"ק בעל מנוחת אשר זצ"ל וכאשר בא אצלו, מצא אותו מעיין בגפ"ת, וסיפר לו האיש שזה זמן רב סובל יסורים על רגליו, ואין לו תועלת ותרופה מרופאים או ממרחצאות חמין, ולקח הגה"ק מטשענגער זצ"ל חתיכת צוקער שהיתה מונחת על השלחן משיריים שלו, וצוה אותו שיברך עליו ויאכלנו, ובעוד עמדו לפניו, תיכף הרגיש בעצמו שנתרפא, וסר המיחוש שלו, הגה"ק מטשענגער ברכו לשלום, ואמר לו שיאמר הי' מזמורי תהלים בכל יום, ומני אז הי' בריא על רגליו, ולא הרגיש שום מיחוש בעולם.

(הקדמת שו"ת מהרשד"ה)

# עוד ליקוטים נפלאים בענין אמירת תהלים

## דוד המלך אומר מזמורי תהלים – יחד עמנו

אומרים בכל יום מזמורי דוד, פסוקי דזמרה, כי הם כורתים ומזמרים את הקליפות המעכבות את התפילה כדאיתא בספה"ק, ונראה שמשום הכי יש שמו של דוד בראש המזמורים, כמו 'מזמור לדוד', 'תהלה לדוד', משל למלך שסביב ארמונו עומדים חיילים ואת להט החרב המתהפכת לשמור את דרך בית המלך לבל יכנסו זרים. אבל אם אחד, המוני פשוט, בא עם אגרת שלוחה מאת שר הצבא הגדול הלוחם מלחמות המלך ושמו חתום על מעטפת האגרת, תיכף יתנו השרים לאיש ההמוני ליכנס שהרי הוא שליח להוביל אגרת משר הצבא למלך, ואם לא יתנו, דמם בראשם. וכן בכל מזמור מתחילים 'תהלה לדוד', 'מזמור לדוד', ומתחילים פסוקי דזמרה ומכריזים 'בשירי דוד עבדך נהללך', ואז שפתותיו של דוד דובכות בקבר, ובאילו הוא עצמו אומר המזמורים, וכשמזמור כזה עולה, אומרים תיכף פנו מקום, כי מזמור של דוד בעצמו ע"י שפתותיו דובכות נכנס לקלם המלך, וממילא נפנה הדרך מהקליפות, ואחריהן עולות הברכות והתפילות בלי שום עיכוב.

(אמונת עתיד, שבועות – הובא בגליון באמונתו יהיה גליון ט' פר' אמור ל"ג בעומר תשפ"ג)

## מזמור אחד בתהלים בכוונה נכונה, מועיל יותר מכל השתדלות

וכן השריש [מרן מסאטמאר זצ"ל] הרבה בלכות המסתופפים בצל קדשו גודל ענין אמירת תהלים, ובנוסף לגודל פעולתו להלהיב הלכות לעבודה שבלב זו תפלה וכדבר האמור למעלה, עוד הרבה לעשות להורות באצבע בכל עת ועונה על גודל החשיבות באמירת פרקי תהלים, אשר יכולים לפעול על ידה דבר ישועה ורחמים, ופעם בא לפניו איש אחד, אשר בנו לא הצליח בלימוד בהת"ת, והלה כבר ביקש את המנהל להחליף מקומו למלמד אחר, ומכיון שהמנהל לא הסכים עמו בא אצל רבינו זצ"ל לבקש מלפניו לפקוד על המנהל למלאות מבוקשו, והאמנם שרבינו לא הי' תמים דעה עם מבוקשו של הלה, אבל עם כל זה לא התוכח עמו והבטיח למלאות משאלתו, ואכן כן עשה ודיבר עם העומד על משמרת הקודש בהת"ת לעשות כרצון איש, ולהחליף מקום התלמיד למלמד השני, והנה אחר שעברו איזה ירחים בא האיש הלזה עוה"פ לפני רבינו והתאונן כמר נפשו, שגם החליפין לא עלו יפה, ובנו אינו רואה אותות הצלחה בלימודו והתנהגותו, וביקש עצה והדרכה מרבינו כדת מה לעשות, והשיב לו רבינו בלשון קדשו: עוד מקדם, כאשר דרשת ממני לדבר עם המנהל, כבר ידעתי שזה לא יהיה הפתרון, אך ידוע תדע, ותאמין לי נאמנה, שאמירת מזמור אחד בתהלים בתפילה להשי"ת בכוונה נכונה, זה עוזר ומועיל יותר מכל השתדלות.

(תהלים דברי יואל, הקדמה דף י"ח)

## להצליח בחינוך צריך לקום באשמורת ולהזייל דמעוּת על ספר תהלים

ועובדא ידענא בעת שביקש א' ממרן הגה"ק מסאטמאר זצ"ל שיברכנו שיצליח עם חינוך בניו, ענהו שלהצליח בחינוך צריכין לקום באשמורת הבוקר, ולהזייל דמעוּת על ספר תהלים בתפלה להקב"ה על כך. ובהזדמנות אחר אמר שאבותינו כשראו שהבנים אינן מצליחים כל כך בלימוד, הורידו כנחל דמעה בעת ברכת התורה ובעת ברכת אהבת עולם על הצלחת בניהם בתורה.

עוד אמר פעם ששגור בפי העולם שבנים אינן יכולין לבחור לעצמו רק לקבל מה שהקב"ה הזמין לו, אבל חתנין טובים יכולין לבחור לעצמו, אבל אני אומר שהוא להיפך, שחתנין אינן יכולין לבחור, שבהכרח יטול מה שהוכרוז מ' יום לפני יצירת הולד בת פלוני לפלוני, אבל בנים טובים יכולין לבחור, ע"י שהוא יתנהג כהוגן, וגם יוריד דמעוּת לבקש מהשי"ת בנים טובים עכד"ק.

(חינוך ישראל פתיחה דף כ"ד, בהערות כנפי יונה)

\*

## ווער ס'זאגט תהלים בקביעות קען נישט ארויסגיין חייב בדין

אינעם גליון א' געדאנק' פרשת אמור תשפ"ג, אינעם אפטיילונג 'מאוצרות המגידים', ווערט געברענגט א וואונדערליכע מעשה, ווי פאלגענד:

ס'איז געווען אמאל א אינגערמאן וואס האט געווארט אין די רייע איינצוקויפן אין געשעפט אויף פסח, און ווי פארשטענדליך איז יעדער איינער געשטאנען דארט מיט א אנגעפולטע וועגעלע פון אלעם גומיס אויף פסח. אונזער אינגערמאן איז געווען זייער אן ערנסטער אינגערמאן וואס במל"ט נישט קיין צייט, און שטייענדיג אין די רייע האט ער צוגעהערט שיעורי תורה דורך עיר-פאונס.

פאר אים אין די רייע האט געווארט א עלטערע פרוי, און ווען די עלטערע פרוי האט געזעהן די אינגערמאן איז זי צוגעגאנגען צו אים און געפרעגט אויב ער וויל זיך טוישן מיט איר אין די ליין, און ער זאל קודם גיין באצאלען, אבער מיט איין תנאי. - וואס איז די תנאי פרעגט די אינגערמאן? אויב דו וועסט מיר געבן א זכות פון פערטל שעה לימוד התורה, קענסטו באקומען מיין רייע. ענטפערט איר די אינגערמאן: א פערטל שעה לימוד התורה פאר א פלאץ אין די רייע? ניין, בשום אופן. איך וועל ענדערש בלייבן ווארטן אין מיין רייע.

אפשר דאך, אפשר 10 מינוט, אדער כאטש 5 מינוט וועסטו מיר געבן, פרעגט די פרוי? - אפילו נישט 1 מינוט פון לימוד התורה בין איך גרייט אוועקצוגעבן פאר א רייע אין געשעפט, גארנישט. איך וועל ווארטן אין מיין רייע.

פרעגט די פרוי: אפשר דאך, וואס קענסטו מיר געבן, וועלכע זכות? – ענטפערט די אינגערמאן: אויב איך וועל אהיימקומען שנעלער, וועל איך מיר קענען אוועקזעצן לערנען מיט ישוב הדעת, און מיט מער אייכות פון ווי צו הערן אויף עיר-פאונס, און די זכות וועט זיינס דיינס אינגאנצען [אנדעם וואס איך זאל עפעס "געבן"...].

די פרוי האט מסכים געווען און איבערגעגעבן די רייע.

די אינגערמאן האט זיך זייער געוואונדערט אויף די שטארקע ווילן פון די פרוי צו זוכה זיין אין לימוד התורה, און ביז ווי לאנג ער האט געווארט אויף די רעדזשיסטער וואס האט צוזאמגעריכט די חשבון, האט ער זיך געוואנדען צו די פרוי און איר געפרעגט, פארוואס איז איר אזוי חשוב צו זוכה זיין אין די זכות פון לימוד התורה.

האט די פרוי געענטפערט: אז איר מאן איז נפטר געווארן פאר 11 חדשים צוריק, איך בין געווען זייער צוטראגן, און איך האב נישט אויפגעהערט צו וויינען. און וואס ס'האט מיר מחזק געווען איז געווען אז מיין מאן האט זיך אנפלעקט צו מיר אין חלום עטליכע מאל, אבער די לעצטע מאל וואס ער איז געקומען – פארציילט די פרוי – האט ער מיר געזאגט אז דאס איז די לעצטע מאל וואס ער קומט אהער, און מער גייט ער נישט קומען, ווייל יעצט ענדיגט זיך די 11 חדשים, און ער גייט אריין אין גן עדן לערנען תורה, און ער וויל נישט פארפאסן קיין איין מינוט פונעם לערנען.

האב איך אים געפרעגט – איז די פרוי ממשיך צו פארציילען – ווי אזוי קען זיין אז דו האסט שוין געענדיגט מיט די גאנצע דין וחשבון [וואוסענדיג אז ער נישט געווען די גרויסע תלמיד חכם...], האט די מאן געענטפערט, אז ווען ער איז געשטאנען פארן בית דין של מעלה אפצוגעבן א דין וחשבון אויף זיינע מעשים, איז ארויס די פסק דין לחובה, אבער דעמאלט'ן האט מען געברענגט פילע ספרי תהלים וואס ער פלעגט זיך פירען צו זאגן ביים לעבן, און מזאגט נאך בשם דוד המלך, אז ס'איז נישט מעגליך אז איינער וואס האט געזאגט תהלים בקביעות זאל מקבל זיין אזא גור דין, און מיט דעם האט זיך זיין דין איבערגעקערט צום גומן.

האט די פרוי פארענדיגט און געזאגט פאר דעם אינגערמאן: איך האב פארשטאנען פון דעם אז די זכות פון לימוד התורה איז אזוי חשוב אויבן אין הימל, אזוי ווייט אז מיין מאן איז שוין מער נישט גרייט צו קומען צו מיר, וועגן דעם זוך איך מיר אזעלכע זכותים.

ווער ס'איז געשטאנען פון דער זייט, האט אויסגעקוקט ווי די פרוי איז דער וואס האט משפיע געווען אויף דעם אינגערמאן, ווען זי געט צו פארשטיין אז צו געבן פאר לימוד התורה איז די גרעסטע זכות וואס איז נאר שייך, ווייל דורכדעם באקומט זי צוריק אסאך מער פון וויפיל זי געט.

**פון די מעשה קען מען זעהן ווי חשוב ס'איז צו זאגן תהלים בקביעות, און ווי אויך ווי חשוב און טייער ס'איז אפילו איין מינוט לערנען די הייליגע תורה.**

## נהגו ליתן דבר קצוב לצדקה אם בטלו הקביעות באמירת תהלים

ואנחנו לא נדע איזהו יכשר לבא לבית הכנסת בהתחלת השליח צבור ברכת על נטילת ידים בבוקר השכם הזה או זה, רצה לומר, או ההמוניים שאינם בחבורת תהלים או נערים או אנשי תהלים עצמן המאחרים לבא עד כלות תהלים, יכול תקפה עליהם שינתם או שאר מונעים המעכבים אותם לאחר המועד, ונהגו ליתן בשביל זה דבר קצוב לצדקה בחבורה שלהם על שבטלו הקביעות באמירת תהלים, ויכול להיות שאותן אנשים באים בעת שיאמר השליח צבור ברכת על נטילת ידים בקול, ואיזה מן הכיתות הנזכרים שיבואו להתחלת השליח צבור ברכת על נטילת ידים בקול, הן יחיד הן רבים, יענו ויאמרו אחריו ברכת על נטילת ידים, כיון דלדידהו הוי סמוך לנטילה ברכת על נטילת ידים. כי אין תלונתי כי אם על אותן האנשים שהפסיקו בתהלים, או בשאר בקשות ותחינות, בין נטילה לברכת על נטילת ידים, ולא על אלו שיבואו לבית הכנסת בהתחלת השליח צבור ברכת על נטילת ידים ולא הפסיקו בין הנטילה ובין ברכת על נטילת ידים בתהלים או בשאר תחינות, והם עונים אחר ברכת השליח צבור ברכת על נטילת ידים כדין וכדת, ועלייהו קאי השליח צבור לענות אמן אחר ברכותיהם.

(של"ה הקדוש מסכת חולין פרק דרך חיים תוכחת מוסר אות ר"ד)

## אמירת מזמורי תהלים מברית המקטרגים

ונראה לי מי שרגיל לקרות אלו הפרשיות שאמרנו, וכן אותם שרגילין לומר תהלים בכל יום, חייבים לברך קודם לכן ברכת התורה, שהרי כל אלו פסוקי תורה הם, ואין לקרותם בלא ברכה, והיא כתובה לקמן סימן מ"ז. ואפילו למ"ד [שם ס"ד] פסוקים שאינו אומר דרך לימוד אלא דרך בקשה וריצוי אין צריך לברך עליהם, הרי אין באלו הפסוקים שום לשון ריצוי ובקשה רק קורא בתורה, והוא מכפר ומועיל כמו קרבן. גם פסוקי תהלים אינם כולם לשון תחנה ובקשה אלא שבח וקריאה בעלמא. ועוד עיקר המנהג באמירת המזמורים של תהלים, הוא ממה שכתב בעל שערי אורה בתחלתו שהוא להברית המקטרגים קודם התפילה, כדי שתעלה התפלה אח"כ בשלום בלי שום מקטרג. ושלכך קראם דוד מזמורים, על שם שהם מחתכים להם דרך לעלות התפלה, מלשון וכתת הזוללים במזמורת [ישעיה יח, ה]. וכן אמר דוד עליו השלום במקום אחר [תהלים קיט, ג] זמירות היו לי חוקיך וגו', ולא לשם תחנה הם נאמרים, לפיכך ראוי לברך עליהם בתחלה (ועיין לקמן סימן תקפ"א [ס"א]). ומטעם זה נ"ל ג"כ מנהג של טעות הוא אותם שאומרים תהלים אחר התפילה, שהרי עיקר אמירתם הוא כדי להברית המקטרגים כדי שתעלה התפלה בשלום אח"כ, ומה יועיל להם ההברחה אחר שהתפללו, אם כבר ח"ו פגעו כמה מקטרגים בתפלתם, אין ההברחה מועלת כלום אח"כ, נ"ל. ואפילו אם אין הכוונה אלא לומר שירות ותשבחות של דוד, טוב לומר אותם קודם התפלה, שכן אמרו חז"ל [ברכות לב ע"א] לעולם יסדר אדם שבחו של הקדוש ברוך הוא ואח"כ יתפלל כמו שיתבאר עוד בעזה"י [ס"י ג' ס"ג]. ואם אינו יכול להשכים לקרות הפרשיות, מכל מקום התפלה אשר היא מועדת לכל חי אל יאחר, ויחשוב בלבו אילו היה בעבודת מלך בשר ודם וצוהו להשכים באור הבקר לעבודתו, היה זהיר וזריז לעמוד לעבודתו כאשר צוהו, כל שכן וקל וחומר בנו של קל וחומר לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא:

(לבוש או"ח סימן א')

## מעשה נפלא הפלא ופלא מהחתם סופר זי"ע

מובא בספר באר מנחם על התורה פרשת ויחי על הפסוק **רֵאָה פְּנִיךָ לֹא פָלַלְתִּי וְהִנֵּה הִרְאָה אֹתִי אֱלֹקִים גַּם אֶת זַרְעֶךָ**, וזה לשונו: וכמו שמשפטים עובדא מהחתם סופר זצ"ל, שהיה לו בן שלא היה מתחילה כפי רצונו, ואח"כ נעשה כלי מוכשר, ונכנס אליו הגאון דומ"ץ דשם ואמר לו רבינו בנו נ"י נעשה כלי מוכשר, וענה לו החת"ם זי"ע ומה אתה סובר כמה נחלי דמעוּת שפכתי על זה. ומזה יוכל כל אדם ללמוד דרך מוסר שאל יניח ואל ישקוט מלבקש ומלהתחנן מלפני הקב"ה מלך מלכי המלכים, שיעזור לו שיהיה בניו צדיקים ועובדי ה' והוגי תורה הקדושה.

והנה יעקב אבינו היה מסתפק ביוסף מי יודע מה נעשה עמו במצרים שהיה זמן רב במקום שזמאה כזו אם הוא עדיין עומד בצדקו, אבל אחר כך כשראה את בני יוסף הכיר בהם שאביהם עדיין עומד בצדקו ולא נפל ממדריגתו, וז"ש יעקב אבינו ע"ה ליוסף בנו, ראה פניך לא פללתי, כי לא חשבתי עדיין שפניך עוד עומד כבתחילה, שלא נאבד ממך הצלם אלקים, והנה הראה אלקים אותי גם את זרעך, שאני רואה שגם בניך הם עומדים בפנים יפות, ומזה מוכח כי צדיק אתה, עכל"ק.

## עוד ענינים נפלאים מספר קימו וקיבלו ערך תהלים

על תהלים, והרוצה לידבק בו ית' ובשבחיו ידבק ללמוד בס' תהלים, ויש קבלה מאנשי שם הקדושים שמי שיש לו איזה דוחק השעה או צער או שהוא מהלך בדרך או עובר בים או בנהרות יקרא כל התהלים בכל יום בלי הפסק בכונה והכנעה ויראה נפלאות, וזה בדוק ומנוסה.

(פלא יועץ, ערך תהלים)

### מי שזוכה לקיים דברי בעל ליקוטי עצות

מה שקבלתי מרבותי, ה"ה אדמו"ר הגה"ק בעל ייטב לב מסיגעט ומבנו מ"מ בעל קדושת יום טוב וצוק"ל, והם לא באו להעמים על החוטא, אדרבה רק ענינים קלים, ואת זה אשר הראה לי מו"ר בעל קדושת יום טוב בס' ליקוטי עצות להק' מהר"ן [מברסלב] ז"ל וכו', עשרה קפיטל תהלים וכו', ומי שזוכה שאומרים באותו היום אין צריך לפחד עוד.

(נר דוד)

### סיום תהלים ג' פעמים ביום אחד חרב נגד היצר

מקובל מהרה"ק ר' מנחם מענדל ז"ל מרימאנוב, כי לאמור תהלים ג' פעמים ביום אחד כל התהלים, הוא כחרב וחנית כנגד יצר הרע.

(רחמי האב)

### היהי רצון דאחר תהלים לומר רק בגמר ספר תהלים כולו

אין בידינו להטיל תענית בדור החלוש הזה לכן יסבבו בין כל אנשי הביהמ"ד וכל א' יתן פדיון נפשו ונפשות ביתו כפי שתשיג ידו ויחלקו לעניים וגם יתאספו כולם יחד ויאמרו כל תהלים בלא הפסק כלל וגם הפסוקים ויה"ר לא יאמרו בין ספר לספר אלא אחר גמר כל תהלים כי כן מקובל מרבינו הבעש"ט כמ"ש בס' עט"צ שלזה רמז מ"ש מי ימלא גבורות ד' ישמיע כל תהלתו והשם הטוב יכפר בעדם.

(שו"ת מהרש"ם ח"ב סו"ס רס"ד)

### אמירת תהלים בכוונה דוחה הרבה פורעניות

וזאת בקבלה מחסידים הראשונים, כי אמירת תהלים בכוונה דוחה הרבה פורעניות מעליו ומעל בני ביתו ומעל כל דורו, וממשיך שפע ברכה והצלחה, ויש בו מזמורים קמ"ז, כמנין שנותיו של יעקב אבינו ע"ה, והכל על פי הנסתר.

(יסוד יוסף פרק נ"ט)

### תענית משבת לשבת לא חשוב כמו אמירת תהלים שלשה פעמים ביום אחד

קבלה מרבינו אלימלך, כי האומר ביום אחד שלש פעמים כל תהלים, הוא חשוב יותר מתענית משבת לשבת.

(רחמי האב אות נ"ז)

### טוב ללמוד בכל יום מזמורי תהלים

וקבלתי שילמוד בכל יום קצת מזמורי תהלים בכוונה והכנעה, וטוב לו.

(הרחיד"א, בברכי יוסף או"ח סימן ק"י סעיף ד')

### הגומר כל ספר תהלים ממתיק הדינים

קבלתי להמתיק הדינים והגבורות לגומר כל ספר תהלים, נרמז בפסוק מי ימלא גבורות ה' (ימלא מלשון מלילו"ת, מלשון מול"ל וזורק, ולפי"ז הפי' הוא, מי שירצה לכתוב ולמולל הגבורות) ישמיע כל תהלתו (היינו כל ספר תהלים)

(בעל בני יששכר, באגרא דפרקא דף נד.)

### הקורא בכל ספר תהלים בלי הפסק יראה נפלאות

וכתבו שהרגיל בספר תהלים דוחה כל מיני פורעניות ופגעים רעים, מעליו ומעל בני ביתו ומעל משפחתו ומעל כל בני דורו, ומגלגל עליהם כל מיני שפע ברכות וטובות והצלחות, ויש יש דבר להגן מפני המזיקים כאמירת קדיש

~ וקראת לשבת עונג ~

## • סיפור לשבת קודש •

שסיפר הגאון ר' יחזקאל אברמסקי ז"ל מח"ס "חזון יחזקאל" - נכד הרידב"ז

דעם סיפור האט דערציילט דער גאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל רב אין לונדון, און שפעטער אין ארץ ישראל, מחבר ספר "חזון יחזקאל", וואס האט זיך גערעכנט א אייניקל פון דעם גאון דער רידב"ז - דער גאון רבי יעקב דוד וילובסקי זצ"ל, מחבר פון ספר מגדל דוד אויפ'ן ירושלמי און שו"ת רידב"ז, געווען רב אין סלוצק און האט זיך באזעצט בסוף ימיו אין צפת ת"ו, דארט האט ער געפירט א ישיבה בשם "תורת ארץ-ישראל" - נסתלק געווארן אין צפת ראש השנה יאהר תרע"ד.

ווערן און קענען טאן ווייטער די ארבעט און ענדיגן דעם שיינעם פירוש.

דער ענטפער פון בית דין של מעלה איז געווען אזוי:

זייער פיין, זייער חשוב, און זייעד גוט איז אז עס איז פאראן אזא איד ווי ער וואס האט אויף זיך גענומען אזא חשוב'ע זאך פון מאכן א פירוש אויפן ירושלמי וואס וועט זיין א תועלת פארן כלל, אבער לא אלמן ישראל דער ירושלמי וועט בלייבן ירושלמי און עס וועט קומען א צווייטער און וועט דעט פירוש ענדיקן, דעו כלל ישראל האט שטענדיג אין אלע דורות געהאט מפרשים און גדולי ישראל וואס האבן זיך אפגעגעבן, אויב ער וועט דאס נישט מאכן, דעם פירוש, וועט דאס א צווייטער מאכן דאס איז נאך נישט גענוג קיין סיבה צו געבן יאהרן.

וויבאלד די סיבה האט נישט געמאכט דעם ריכטיגן רושם אויפן בית דין של מעלה - האט שפעטער דערציילט דער רידב"ז - האט ער גענומען טענה'ן א צווייטע טענה וואס האט צו טאן מיט "חסד":

היות ווי ער אלס רב אין סלוצק פירט א גרויסע קאסע פון צדקה, ער האט א רשימה פון אלמנות און יתומים, אזוי אויך ארימע משפחות וואס ער זארגט פאר זיי, ער טראגט זיי אריין פון צייט צו צייט געלטער ער שפייזט די משפחות מיט עסן און הלבשה א.א.וו,

אין איינע פון די טעג איז דער רידב"ז שלאף געווארן, ער איז געווען א שטארקער חולה, געוען איז דאס ווען ער איז געווען רב אין סלוצק, און ער האט דאן געהאלטן אין מיטן שרייבן זיין גרויסן חיבור אויפן ירושלמי.

לינגדיג שלאף איז ער אין א טאג איינגעשלאפן און דער רידב"ז זעהט אין חלום, ווי ער ווערט געברענגט צום בית דין של מעלה, דארט ווערט ער גע'משפט ווען דער בוך זיינער ווערט געעפנט און מאיז איהם דן צו דארף ער שוין די וועלט פארלאזן, אדער ער האט נאך וואס צו טאן אויף אונזער וועלט און ער דארף געזונט ווערן, וויבאלד - האט שפעטער דער רידב"ז דערציילט - עס איז נישט געווען קיינער זאל זאגן וועגן איהם א גוט ווארט, האט ער באשלאסן צו זיין אליין א סניגור פאר זיך, און לייגן טענות אז ער האט נאך וואס צו טאן דא אויף דער וועלט, און עס קומט איהם נאך יאהרן ער זאל זיין געזונט און אויפטאן.

די ערשטע טענה האט דער רידב"ז גענומען טענה'ן פארן בית דין של מעלה:

היות ווי ער האט אנגעהויבן שרייבן א פירוש אויפן ירושלמי וואס די וועלט וועט פון דעם שטארק געניסן, לתועלת הרבים, און וויבאלד ער האלט אינמיטן די הייליקע ארבעט אויב מ'וועט איהם יעצט צונעמען ווער וועט ענדיגן דעם פירוש, דאס אליין איז גענוג סיבה מ'זאל איהר געבן לעבן ער זאל געזונט



כבוד, ער גלויבט נישט צו עס איז נאך דא אזעלכע, על כל פנים אין זייער געגנט וואס טוהט אזוי לכבוד דעם הייליגן שבת, דעריבער בעט ער אז כדי עס זאל זיך דרייען אויף דער וועלט אזא איינער וואס טוט פארן כבוד שבת ווי ער, דארף מען איהם לאזן לעבן געבן נאך יאהרן און געזונטע יאהרן.

דער בית דין של מעלה האט דאן די טענה שטארק אויפגענומען, און האט גע'פסק'ט אז וויבאלד אין דעם ענין פון כבוד שבת מיט אזא וועג ווי דער רידב"ז פירט זיך איז מאקע נישטא ווער עס פירט זיך אזוי, קומט איהם אז דער שבת זאל ווייטער דורך איהם אזוי מכובד ווערן, און מען לייגט איהם צו יאהרן, געזונטע יאהרן ער זאל קענען ממשיך זיין אין די הייליגע וועג ער צוזאמען מיט זיין חשוב'ע רעבעצין.

דער רידב"ז האט זיך אויפגעכאפט פון טיפן שלאף, און פון טאג צו טאג איז איהם בעסער געווארן, ביז ער איז אינגאנצן געזונט געווארן, ער האט ממשיך געווען צו שרייבן דעם פירוש אויפן ירושלמי, געטוען ווייטער חסד מיט די ארימע משפחות, און נאך מער פארשטארקט דעם ענין פון כבוד שבת, וואס אין דעם זכות איז ער געבליבן לעבן און באקומען גוטע געזונטע יאהרן, ארויף קיין ארץ ישראל געבויעהט א ישיבה פון 150 תלמידים, געטאן גרויסע זאכן אין די שטאט צפת, און פארן ישוב פון ארץ-ישראל בכלל.

דער רידב"ז האט די מעשה דערציילט פאר זיינע קינדער און אייניקלאך און צו זיי געזאגט:

מיין פירוש אויפן ירושלמי האט מיר נישט געהאלפן מיינע גרויסע צדקות און חסד איז מיר נישט געשטאנען צו הילף, די איינציגע זאך איז דער כבוד שבת וואס האט מיר געראטעוועט בעט איך פון אייך אז איהר זאלט אויך שטארק היטן דעם כבוד שבת.

דער גאון רבי יחזקאל אברמסקי וואס איז געווען א אייניקל האט אויסגעפירט: אז ביי די אלע אייניקלאך פון רידב"ז איז איינגעפירט געווארן, צו טאן ווי דער זיידע גרייטן דעם שבת נאך פון ליל ששי, און טאן עפעס א חידוש פארן שבת פרייטיג.

אויב מ'וועט איהם צונעמען אין מיטן די יאהרן ווער וועט דאגה'ן פאר די אלמנות און יתומים, ווער וועט טראכטן פאר די ארימע משפחות, ווער וועט זיי שפייזן ווער וועט צאלן זייערע חובות? דאס אליין דארף זיין גענוג סיבה מ'זאל איהם געבן יאהרן ער זאל געזונט ווערן און קענען ממשיך זיין מיט די הייליגע ארבעט!

דער בית דין של מעלה האט דאן געענטפערט:

אמת אז די זאך וואס ער טוהט איז זייער הויך און חשוב, פאר דעם וועט זיין שכר זיין גרויס על פי פעלו, אבער דאס איז נישט קיין סיבה איהם צו געבן יאהרן, ווייל 'לא אלמן ישראל', ביי אידן פעלן נישט קיין עסקנים גבאי צדקה און עושי חסד, אויב ער וועט דאס נישט טאן וועט דאס א צווייטער טאן, די אלמנות און יתומים וועלן נישט הונגערן, די ארימע משפחות וועלן ח"ו נישט אויסגיין, אידן וועלן רחמנות האבן, און וועלן זיי צושטעלן וואס זיי דארפן.

ווען דער רידב"ז, ווי ער האט שפעטער דערציילט, האט געזעהן אז אויך די טענה פון חסד האט נישט משנה געווען דעם מיינונג פון בית דין של מעלה, האט ער גענומען טענה'ן א דריטע טענה:

זיין שטייגער און אזוי פירט ער זיך צוזאמען מיט זיין רעבעצין א תקופה פון יאהרן, אז דעם כבוד שבת היטן זיי אפ גאר אנדערש ווי אלע אנדערע אידן, זיי ביידע פירן זיך אז ביז "ליל ששי" דאנערשטיג ביינאכט איז שוין גרייט ביי זיי דער גאנצער שבת, די טישטעכער ליגן שוין אויסגעשפרייט אויפן טיש, די ליכט אנגעגרייט צום צינדן, די חלות געבאקן, די מאכלי שבת געקאכט און שוין איינגעדעקט, אלס בכל מכל כל איז גרייט אויף שבת.

דעם טאג פרייטיג, וויבאלד אלעס איז שהן גרייט, ניצן זיי אויס אויף "תוספות שבת", צו טראכטן און זוכן יעדן נאך עפעס א חידוש מוסיף צו זיין לכבוד שבת, נאך א ספעציעלן מאכל, נאך א לבוש, נאך א פוץ אין הויז, אז דער שבת זאל באקומען יעדן וואך עפעס א תוספות

# תשובת הרה"ג ר' אברהם צבי פריעדמאן שליט"א

דומ"ץ דק"ק אור פני יהושע גאלאנטא, מח"ס אוצר הלכות, ברוקלין נ"י יע"א

## אברהם צבי פריעדמאן

דומ"ץ דקהל אור פני יהושע גאלאנטא

מח"ס אוצר הלכות, ברוקלין נ.י. יע"א

בעזה"ש"ת

חיים ברכה ושלוש וכל טוב יעלה על ראש האי גברא רבה יקירא,

זכה ומזכה את הרבים, עומד בפרץ וכו' כש"ת

הרה"ג מוה"ר אלכסנדר אליעזר קנאפפלער שליט"א

אב"י בעזאב"י בארא פארק יצ"ו, ומחבר הרבה ספרים חשובים

אחדשה"ט כראוי ובכבוד, קבלתי מכתבו ובה כתב להביא רא"י במה שנדברנו אם אומרים היה"ר אחר אמירת תהלים בימי חנוכה וראשי חדשים ושאר ימים שאין אומרים בו תחנון מדינא דשו"ע, והביא רא"י להצדיק מנהג האומרים אותו בכל יום מימי החול, אפי' ימים שאין אומרים בו תחנון, ממה שיש מקומות שאומרים י"ג מדות הרחמים בר"ה ויוה"כ אפי' כשהל בשבת.

והנה באמת אף שנחלקו הדיעות ומנהגים ביו"ט שחל בשבת, אבל ביו"ט שחל בחול לכו"ע אומרים אותו בכל שלש רגלים בפתחת הארון לפני הוצאת הס"ת, עי' במטה אפרים (סי' תקפ"ד סט"ז) וליקוטי מהרי"ח (שהרית יום א' דפסח) ושערי תשובה (סי' תפ"ח סק"ב), ומבואר דאין חשש מלאמרו ביו"ט גרידא, ועפ"י הוא הדין וכ"ש בר"ח וחנוכה ופורים וכדו'. ואולי מה שנמנעים מלאמרו בימים שאין אומרים בו תחנון מדינא דשו"ע (כגון ר"ח חנוכה פורים וכדו') היינו מעמא משום שאומרים ביה"ר הנ"ל וידוי הטאים, שתכפר לנו על כל הטאתינו... שהטאתנו ושעוינו ושפשענו לפניך, וימים הללו הם ימים שאין מתודוים בהם, ובמטה אפרים (סי' תקפ"א ס"ח) כתב דנוהגין לומר בחודש אלול אחר תפלת שהרית, עשרה מזמורי תהלים, כדי לגמרו שני פעמים עד ר"ה כמנין כפ"ר, זמתהילין אחר ראש חודש כדי לומר יהי רצון המסודר אחר אמירת תהלים בשלימות עם התחנונים, וכנראה דכוונתו דאין לומר היה"ר בר"ח עם התחנונים, אבל הזכרת י"ג מדות הרחמים לעצמו, אין חשש מלאמרו, כשם שאומרים אותו ביו"ט, ומה שנמנעים אולי מטעם הנ"ל, אמנם גם בזה איכא מקומות שאומרים אותו בר"ה, וכן מנהג באבוב להתחיל בר"ה אלול אמירת תהלים עם היה"ר, וע"ז נאמר ועמד כולם צדיקים, וקשה לפלפל בדברים שאינם רק ממנהגא.

ובזה אצא בברכת הדייט שיזכה מע"כ להרבות פעלים לתורה ותעודה, ולזכות הרבים בחיבוריו החשובים עוד רבים בשנים בבריאות השלימות מתוך נחת והרחבה וכל טוב סלה.

הכו"ח כ"ג לחודש אדר הראשון, חודש שמרכין בו בשמחה, תשע"ו לפ"ק

הק' אברהם צבי פריעדמאן

נ.ב. על בשורות טובות מברך הטוב והמטיב, וב"ה שמע"כ חזר לביתו בשלום, ויהא רעוא שיזכה לבריות גופא ונהורא מעליא לאורך ימים ושנים טובים.

# "מודעה משמחת"

וועלכע בית המדרש מ'זאגט תהלים בציבור

## בימי השובבי"ם

קען אריינשיקען צו אונז די פונקטליכע זמן און אדרעס, און מיר וועלן דאס מפרסם זיין בחנם.

מ'קען אריינשיקען אויף די פאלגענדע אופנים:

Via Mail: ALEXANDER KNOPFLER  
1564 - 48'th St.  
BROOKLYN N.Y. 11219

Via Phone: 917-755-4864

Via Fax: (718) 437-3388

Via Email: 7554864@gmail.com

וכשם שאנו אומרים לפניך שירה בעולם הזה, כך נזכה לומר לפניך שיר ושבחה לעולם הבא.

# בגודל מעלת אמירת תהלים

ובפרט בימי השובבי"ם

מתוך גליון "דער פרישה קוואל"

(פרשת יתרו תשע"ט לפ"ק)

## ובשירי דוד עבדיך - די תיקון פון שובבי"ם קומט דורך אמירת תהלים

די קדמונים שרייבן, אז איינער פון די הויפט תיקונים אין די שובבי"ם טעג, איז צו זאגן תהלים, ווי צדיקים האבן געטייטשט (עי' ספה"ק "דברי יחזקאל" ריש פ' שמות) דעם פסוק (שמות א, א) ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה, די סופי תיבות פון ואלה שמות בני ישראל הבאים, זענען תהלי"ם. דאס איז א רמז, אז אין די שובבי"ם טעג איז דער זמן מרבה צו זיין מיט זאגן תהלים, און אזוי ווערט מען געראטעוועט פון גלות מצרים, וואס איז אויך א רמז אויף די "מצרים" (ענגשאפטן) פון אידן אין אלע דורות.

## אמירת תהלים איז בכח צו רייניגן דעם מענטש פון יעדן פגם, און עס איילט צו די ישועה פון אידישע קינדער

אזוי שרייבט אויך דער "נודע ביהודה" (מהר"ק, או"ח סי' ל"ה) וועגן א געוויסן בעל עבירה, "ידבק מאד בשירות ותשבחות של דוד המלך ע"ה, שזה דבר גדול להלהיב בלב האדם אהבת הבורא ברוך הוא". ער זאל זיך שטארק אנקלעבן צו זאגן תהלים, די שירות ותשבחות וואס דוד המלך ע"ה האט מחבר געווען, וואס איז א גרויסע זאך, אנצוצינדן אין הארץ פון מענטש, די ליכשאפט פאר דעם באשעפער ברוך הוא".

## מעשה נורא וואס ווערט געברענגט אין ספר "עמק המלך" וואס תהלים זאגן האט געהיטן אויפן שטאט

עס ווערט געברענגט אין ספר "עמק המלך" (שער תיקוני תשובות, דף טו, מובא בשל"ה הקדוש מסכת חולין) אין נאמען פון ספר מורינו רבי אביגדור קרא, אז אין א דארף נעבן די שטאט ערפורט, האט געוואוינט א פשוטער איד, וואס האט נישט געוואוסט פון קיין זאך, נאר קוים א פסוק חומש. ער איז געווען א זקן, און איז נפטר געווארן בשיבה טובה.

אין דרייסיגסטן טאג נאך זיין פטירה, איז דער איד געקומען אין חלום צו א חכם מופלג וואס האט געוואוינט אין שטאט, און געטראגן אין דער האנט א קליין ספר"ל. האט דער חכם איהם געפרעגט: "צו ביזטו נישט דער יעניגער, וועמען מיר האבן באערדיגט א חודש צוריק?". האט דער פשוטער איד געענטפערט: "יא, דאס בין איך".

האט דער רב איהם געפרעגט וועלכן ספר ער האלט אין זיין האנט, און דער איד האט געענטפערט, אז ער האלט אין זיין האנט דעם ספר תהלים. ער איז געקומען אנווארענען דעם רב, ער זאל אנואגן אלע אידן פון

\* אגב, עס ווערט דערציילט, אז אויך דער גאון רבי שלמה קלוגער זצ"ל פלעגט ענדיגן תהלים יעדן טאג.

שטאט וואו ער האט געוואוינט, זיי זאלן אנטלויפן פון דארט, ווייל ס'איז אנגעגרייט שלעכטס צו קומען אויף זיי רח"ל. ער האט צוגעגעבן: אזוי לאנג ווי איך האב געלעבט און מסיים געווען תהלים יעדן טאג [דער של"ה הקדוש ברענגט די גירסא "יעדע וואך"], האבן די אידן פון שטאט געלעבט במנוחה אין דעם זכות, אבער יעצט איז מער נישטא ווער עס זאל זיי באשיצן.

צוםארגענס, האט דער מרא דאתרא צוזאמענגערופן אלע שטאט-לייט, און ער האט זיי דערציילט וועגן דעם מורא'דיגן חלום וואס ער האט גע'חלומ'ט די פריהערדיגע נאכט. א סאך מענטשן זענען דעמאלס אנטלאפן פון שטאט, און זענען טאקע געראטעוועט געווארן. די יעניגע וואס האבן נישט געוואלט גלייבן און זענען פארבליבן אין זייער היים, האט עס זיי געשאדט רח"ל.

זעהט מען פון די מעשה דעם כח פון זאגן מזמורי תהלים, אז עס האט געראטעוועט די גאנצע שטאט פון א חורבן.

שרייבט אויף דעם רבי אביגדור קרא, אז פון דעם טאג ווען זיין פאטער האט געהערט די מעשה, האט ער יעדע וואך געענדיגט גאנץ ספר תהלים, ווייל דער מענטש וואס איז צוגעוואוינט צו זאגן תהלים, שמופּט אוועק אלע פורעניות און פגעים רעים פון זיך און פון זיין משפחה, און פון גאנצן דור. ער ברענגט אויף זיי אלע גוטע השפעות, ברכות והצלחות, "אשרי הזוכה ומזכה הרבים". וואויל איז פאר דעם מענטש וואס איז זוכה, און איז מזכה אסאך אידן, עכ"ל ספר "עמק המלך".

\*

### די פשט אינעם בקשה אז די תהלים זאגן זאל ווערן פאררעכנט כאילו דוד המלך אליינס האט עס געזאגט

הגה"ח רבי אלי' ראטה זצ"ל האט געטייטשט וואס מיר בעטן אין "יהי רצון" (נאכ'ן זאגן תהלים) "כאילו אמרם דוד המלך ע"ה בעצמו", עס זאל זיין גערעכענט פונקט ווי ווען דוד המלך ע"ה האט עס אליין געזאגט. עס איז א משל צו א קעניג וואס האט געשיקט זיין געטרייען קנעכט אין א ווייטן לאנד, דורכצופירן דארט א וויכטיגע שליחות. א צייט שפעטער האט איהם ארומגענומען א שטארקע בענקשאפט צום קעניג, און ער האט אנגעשריבן א בריוו ווי פאלגענד:

"מיין גרויסער און מעכטיגער קעניג.

איך זיך אין א ווייט ארט, און מיין הארץ איז פול מיט בענגשאפט צו דיר. איך האב נישט פארגעסן פון דיר אפילו איין מינוט. איך וויל זיין נאנט צום קעניג... א גאנצן טאג לויב איך דיר, ווייל דו ביזט אזא גרויסער און מעכטיגער קעניג. מיין גאנץ לעבן קומט נאר פון דיר..."

און ער האט אפגעשיקט דעם בריוו צום קעניגליכן פאלאץ.

מ'קען זיך גארנישט פארשמעלן די שמחה וואס דער קעניג האט געהאט ווען ער האט באקומען דעם בריוו. א צייט שפעטער, האט דער קעניג באקומען נאך א בריוו, וואו דער געטרייער קנעכט שילדערט זיין שטארקע בענגשאפט צום קעניג. דאס האט נאך מער פארשטארקט די הנאה פונעם קעניג.

אזוי האט דער קנעכט אנגעשריבן 150 בריוו, פול מיט אויסדרוקן פון ליבשאפט און בענקשאפט פאר'ן קעניג. ווען דער קנעכט איז געשטארבן האט זיך - זעלבסטפארשטענדליך - אפגעשטעלט דער שטראם פון בריוון צום קעניגליכן פאלאץ.

דער קעניג, וועלכער איז שוין געווען געוואוינט צו די בריוו פונעם קנעכט און האט זיך שטארק געפרייט דערמיט יעדעס מאהל ווען אז א בריוו איז אהנגעקומען, איז יעצט געווארן טרויעריג. וואס האט דער קעניג געטוהן? ער האט באפוילן פאר איינעם פון זיינע קנעכט, ער זאל איהם כסדר פארלייענען פון די 150 בריוו, וואס זענען אהנגעקומען צו איהם אין לויף פון די יארן. דאס האט ארויסגעברענגט גרויס פרייד ביים קעניג, כאטש דער פארליינער איז נישט געווען דער וואס האט עם געשריבן, אבער דאס לייענען די בריוו האט גורם געווען פאר דעם קעניג א גרויסן נחת רוח, הערנדיג די שיינע אויסדרוקן פון בענקשאפט וואס זיין געטרייער קנעכט האט איהם געשריבן אין לויף פון די יארן.

האט רבי אלי' ראטה געזאגט, אז אויף דעם בעטן מיר, אז אונזער תהלים זאגן זאל זיין "כמו שאמרם דוד המלך ע"ה בעצמו", מיר זאלן זוכה זיין גורם צו זיין א נחת רוח און א שמחה פאר דעם באשעפער ברוך הוא, אזוי ווי דוד המלך האט גורם געווען ווען ער האט געזאגט די קאפיטלעך תהלים, ווי עם שטייט אין זוהר הקדוש (ח"ב קז). "דוד בדיחא דמלכא הוה", דוד המלך ע"ה האט דערפרייט דעם באשעפער ברוך הוא וברוך שמו.

### די געוואלדיגע תיקונים דורך תהלים זאגן

דער "פלא יועץ" (ערך תהלים) שרייבט באריכות וועגן דעם גרויסן תיקון וואס ווערט אפגעטוהן דורך תהלים זאגן, און ער גיט צו, אז מסיים צו זיין תהלים איין מאהל א וואך, איז נישט בגדר ביטול תורה<sup>2</sup>.

אויך שרייבט ער: "ויש קבלה מאנשי שם הקדושים, שמי שיש לו איזה דוחק השעה או צער או שהוא מהלך בדרך, או עובר בים או בנהרות, יקרא כל התהלים בכל יום בלי הפסק, בכוונה והכנעה, ויראה נפלאות, וזה בדוק ומנוסה". עם איז דא א קבלה פון ערליכע אידן, אז דער וואס האט עפעס זין דחקות אדער צער ח"ו אדער ער גייט אויפן וועג, אדער ער פארט אויפן ים אדער אויף טייכן, זאל ער זאגן גאנץ ספר תהלים אן איבערריים, מיט כוונה און אונטערטעניגקייט, און ער וועט זעהן וואונדער, און דאס איז א זיכערע און קאנטראלירטע זאך.

ענליך שרייבט דער "בית אהרן" (לזאת הנוכה), "באמירת תהלים אפשר לצאת מכל השטותים ומכל השינויים, ומכל המצרים שיש לו לאדם". דורך זאגן תהלים, קען מען ארויסגיין פון אלע נארישקייטן און פון אלע ענדערונגען, און פון אלע ענגשאפטן וואס דער מענטש שפיהרט.

דער הייליגער רבי ר' אלימלך זי"ע זאגט (נועם אלימלך, ליקוטי שושנה, ד"ה "שירו") אז אמאל איז דא א גרויסער קיטרוג אויפן מענטש ח"ו, וואס אפילו דער צדיק קען נישט מבטל זיין מיט זיין תפלה דעם גרויסן קיטרוג

<sup>2</sup> אודאי רעדט ער נישט וועגן ביטול תורה כפשוטו, ווייל תהלים איז דאך אויך אין כלל פון לימוד התורה, און אויב אזוי, פארוואס זאל עט הייסן ביטול תורה? - נאר ער מיינט צו זאגן, אז אפילו "באיכות" איז עס נישט אין גדר פון ביטול תורה

חלילה, "ואז צריך לקשר את האי גברא בעולם הגדול הנקרא תהלה", און דאן דארף מען צובינדן יענעם מענטש אין די גרויסע וועלט וואס ווערט גערופן "תהלה", "ששם יש אור גדול, ואין כח בדין לקטרג שם, והוא רחמים גמורים, ושם נמתק הכל", וואס דארט איז דא א גרויס לעכטיגקייט, און מדת הדין איז נישט ככה דארט מקטרג צו זיין. עס איז אן ארט פון רחמים גמורים, און דארט ווערט אלעס נמתק.

"ולכך נקראים שירי דוד מלכנו 'תהלים', שיכולין לפעול על ידם הכל", און דערפאר ווערן די געזאנגען פון דוד המלך ע"ה גערופן 'תהלים', ווייל מ'קען דורך זיי אלעס אויס'פועל'ן אלעס וואס מ'דארף, "ואין שטן ואין פגע רע", עכלה"ק.

\*

דער מדרש זאגט (תהלים א) אז דוד המלך ע"ה האט געבעטן ביי דעם אויבערשטען, אז דאס זאגן תהלים זאל זיין חשוב פאר איהם אזוי ווי מ'לערנט די שווערע סוגיות פון "נגעים" און "אהלות".

ווערט געברענגט א טעם פארוואס דאס תהלים זאגן איז ענליך צו דעם לימוד פון נגעים ואהלות, ווייל מיר ווייסן דאך אז די טומאה און טהרה פון נגעים ווענדן זיך אין דעם ווארט פונעם כהן (נגעים פ"ג, מ"א). אויב דער כהן איז נישט בקי אין הלכות נגעים, שמעלט מען אוועק נעבן דעם כהן א תלמיד חכם (א ישראל), וואס זאגט פאר'ן כהן אויב דער נגע איז טמא, אדער טהור, און דער כהן דארף נאכזאגן "טמא" אדער "טהור". זעהט מען פון דעם אז די טומאה פון נגעים און טהרה דערפון, ווענדעט זיך אינעם דיבור פונעם כהן, אפילו אן דעם וואס ער אליינס זאל וויסן די מקור דערצו.

דאס זעלבע איז מיט תהלים זאגן. אויך אויב דער מענטש ווייסט נישט וואס ער זאגט ארויס מיט'ן מויל, טוהען זיינע ווערטער די נויטיגע פעולה, צו פועל'ן אין הימל אלעס גוטס.

דער חיד"א זצ"ל שרייבט אין ספר "מדבר קדמות" (מערכת תי"ז - תהלים), אז דוד המלך ע"ה האט מתפלל געווען (תהלים יט, טו) "יהיו לרצון אמרי פי", אז דאס זאגן מזמורי תהלים, זאל זיין לרצון אזוי ווי מזואלט געלערנט נגעים אדער אהלות, וואט די גורי האריז"ל שרייבן, אז דורך לערנען סדר טהרות, האט דער מענטש א תיקון אויף זיינע עבירות. קומט אויס אז אויב דאס זאגן תהלים איז חשוב אזוי ווי לערנען נגעים און אהלות, האט דער מענטש א תיקון פאר זיינע פגמים דורכ'ן זאגן תהלים.

שרייבט דער חיד"א ווייטער, אין נאמען פון רבינו אפרים, אין זיין פירוש אויף תורה (כתב יד, פ' וזאת הברכה) "כל האומר תהלים בכל יום כאילו קיים כל התורה כולה", דער מענטש וואט זאגט תהלים יעדן טאג, איז גלייך ווי ער וואלט מקיים געווען די גאנצע תורה, און דאס איז מרומז אין פסוק (דברים לג, ג) "ת'כו ל'רגליך י'שא מ'דברותיך", די ראשי תיבות זענען אותיות תל"ם, און תיכף דערנאך זאגט דער פסוק: "תורה צוה לנו משה".

אויך שרייבט רבינו אפרים (פ' ויגש) אויפ'ן פסוק (בראשית מה, יג) "אית כ'ל כבודי במצרי'ם", איז סופי תיבות תל"ם, מרמז צו זיין אז דער מענטש וואס זאגט תהלים יעדן טאג, איז זוכה צו זיין אונטער דעם כסא הכבוד, עכ"ל.

פון דעם זעהט מען, אז יעדער מענטש וואס וויל זיך מטהר זיין, דארף זאגן תהלים, כפרט אז היינט איז "אכשר דרא", ברוך ה', און מ'קען היינט טרעפן איבעראל מנינים צו זאגן תהלים אין די שובבי"ם טעג.

\*

דער גאסטינינער רב, הרה"ק רבי יחיאל מאיר זי"ע, איז געווען באקאנט אלס "תהלים איד", ווייל ער פלעגט זאגן א סאך תהלים, און ער האט טאקע גע'פועלט'ט ישועות פאר אידן. ער פלעגט זאגן פאר יעדן איינעם וואס האט זיך מזכיר געווען געהאלפן צו ווערן בדבר ישועה ורחמים, אז מ'זאל זאגן א קאפיטל תהלים, און ער האט געזאגט וועלכן קאפיטל מ'זאל זאגן.

אמאהל ווען מ'האט איהם געפרעגט וועגן דעם ענין פון אמירת תהלים, וואס ער איז אזוי אדוק דערין, האט דער גאסטינינער רבי געענטפערט, אז ער האט געהערט פון זיין רבי'ן, דעם קאצקער רבי'ן זי"ע, אז אויב דוד המלך ע"ה וואלט מסדר געווען ספר תהלים לויט'ן סדר (דאס הייסט, לויט'ן סדר פון זיין לעבן), וואלט מען אפילו געקענט לעבעדיג מאכן א טויטן מענטש מיט זאגן תהלים.

און דער גאסטינינער רבי האט אויסגעפיהרט, אז פון דעם זעהט מען, אז יעצט, ווען דוד המלך ע"ה האט מסדר געווען ספר תהלים נישט לויט'ן סדר פון זיין לעבן, ווי מיר זעהען אז אין דריטן קאפיטל רעדט דוד המלך ע"ה וועגן זיין אנטלויפן פון זיין זוהן אבשלום ("בכרחו מפני אבשלום בנו"), און אין קאפיטל ג"ט, רעדט ער וועגן זיין אנטלויפן פון שאול המלך ע"ה ("בכרחו מפני שאול במערה"), כאטש דאס איז געווען א סאך יאהרן פריהער איידער ער איז אנטלאפן פון אבשלום, קענען מיר טאקע נישט מחיה מתים זיין דורך זאגן תהלים, אבער אלע אנדערע ישועות, ביז תחיית המתים, "ולא עד בכלל" – קען מען יא פועל'ן דורך זאגן תהלים.

הגאון רבי יוסף חיים זאנענפעלד זי"ע, גאב"ד ירושלים, איז געווען באקאנט מיט זיין גרויסע סייעתא דשמיא. ער האט אנגעפיהרט מיט'ן ירושלים'ער רבנות, סיי מיט פסקענען שאלות, סיי מיט באזארגן די אידן פון שטאט מיט זייערע גשמיות'דיגע הצטרכות'ן. רבי יוסף חיים פלעגט אויך אריינברענגען שלום בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו, און מ'האט געזעהן בחוש אז יעדע זאך מיט דער רב איז געווען באשעפטיגט, איז אריינגעקומען א ברכה.

אמאהל האבן די מקורבים געפרעגט רבי יוסף חיים'ען, מיט וואס ער האט זוכה געווען צו אזא סייעתא דשמיא. האט רבי יוסף חיים געענטפערט, אז ער האט זוכה געווען דערצו, ווייל ער ענדיגט יעדן טאג גאנץ תהלים. אזוי פיהרט ער זיך, ווייל ער האט חתונה געהאט ווען ער איז שוין געווען העכער דעם עלטער פון 20 יאהר, און די חז"ל זאגן אז אויב מ'האט חתונה נאכ'ן עלטער פון 20 יאהר, דארף מען זיך היטן אלע יאהרן (ע"י קידושין כ"ט). וויבאלד ס'איז נישטא א זאך וואס רייניגט די נשמה אזוי ווי אמירת תהלים, דעריבער ענדיגט ער יעדן טאג גאנץ ספר תהלים.

**דער אויבערשטער זאל העלפן, אז אין זכות פון אמירת תהלים  
זאל נשפע ווערן השפעות טובות לנו ולכל ישראל, אמן.**



# בגודל מעלת אמירת תהלים

מספר ליקוטי מוהר"ן – מהדורא בתרא סימן ע"ג

מי שרוצה לזכות לתשובה, יהיה רגיל באמירת תהלים, כי אמירת תהלים מסגל לתשובה. כי יש גון שערי תשובה, ומ"ט שערים יכול כל אדם לכנס בהם ולהשיגם, אך שער החמשים הוא בחינת התשובה של השם יתברך בעצמו, כביכול, כי גם אצלו יתברך מצינו בחינת תשובה, כמו שכתוב (מלאכי א): "שובו אלי ואשובה אליכם":

ואלו המ"ט שערי תשובה הם בחינת מ"ט אותיות שיש בשמות שנים עשר שבטי י, ה, כי כל שער ושער יש לו אות מ"ט אותיות השבטים, והנה הכל חפצים ליראה את שמך, ואף על פי כן לאו כל אדם זוכה לעשות תשובה. כי יש אחד שאין לו התעוררות כלל לתשובה, ואפלו מי שיש לו התעוררות לתשובה, אינו זוכה להגיע אל האות והשער של תשובה השני; ואפלו אם מגיע לשם, יכול להיות שהשער של תשובה סגור, ומחמת כל זה אין האדם זוכה לתשובה. ועל ידי אמירת תהלים, אפלו מי שאין לו שום התעוררות לתשובה, הוא מתעורר לעשות תשובה, וגם זוכה על ידי תהלים להגיע אל השער ואות השני; לו ולפתח השער. נמצא שזוכה על ידי תהלים לעשות תשובה:

וזה בחינת (שמואל ב כ"ג): "ואם הגבר הוקם על, ודרשו רבותינו, זכרונם לברכה (מועד קטן טז:): "שחקים עלה של תשובה, ונעים זמרות ישראל, כי על ידי בחינת נעים זמירות ישראל, דהינו ספר תהלים שיש, על ידי זה הוקם עלה של תשובה, כי על ידי תהלים זוכין לתשובה כנ"ל. וזה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עבודה זרה ד:): "לא היה דוד ראוי לאותו מעשה, אלא כדי להורות תשובה ליחיד וכו'. נמצא שעקר הוראת התשובה על ידי דוד המלך, ועקר התשובה של דוד המלך הוא ספר תהלים, שאמרו בהתעוררות גדול מאד וברוח הקדש, עד שכל אחד ואחד בפי מה שהוא יכול למצא את עצמו בתוך ספר תהלים, ולזכות לתשובה על ידי אמירת תהלים כנ"ל:

ועקר הודפכות שנים עשר שבטי י-ה, שהם מ"ט אותיות, שהם בחינות מ"ט שערי תשובה, היה במצרים, שהוא בחינת מצר הגרון, שהוא בחינת תשובה עלאה (כמואב בכתבי האר"י ז"ל, ועין שם והבן היטב). ועל כן אחר שגודפכו שם במצרים וזכו לצאת משם, ספרו מ"ט ימי הספירה, שהם כנגד מ"ט שערי תשובה, שהם בחינת מ"ט אותיות הנ"ל. וביום החמשים, אז: "וירד ה' על הר סיני" (שמות י"ט) זה בחינת: "ואשובה אליכם", בחינת התשובה של השם יתברך בעצמו, כביכול, בחינת שער החמשים כנ"ל:

וזהו: "ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו" סופי תבות הם אותיות תהלים ואותיות תשובה. כי על ידי תהלים זוכין לתשובה, שהיא בחינת שמות בני ישראל הבאים מצרימה וכו'. כי מ"ט שערי תשובה הם בחינת מ"ט אותיות שיש בשמות בני ישראל, הבאים מצרימה, להודפך שם כנ"ל:

וזה שאנו רואין, שבימי תשובה, דהינו באלול ועשרת ימי תשובה, כל ישראל עוסקין אז באמירת תהלים, כי אמירת תהלים מסגל לתשובה כנ"ל. ועל כן הוא דבר גדול מאד לעסק תמיד באמירת תהלים, כי תהלים הוא התעוררות גדול מאד מאד להשם יתברך, אשרו שיאחו בו:

# א מעשה פלא וואס איז געשען זוממער שנת תשע"ג

מעשה שהיה כך היה, לעצטענס זענען צוגעקומען צו מיר 2 עלטערע בחורים, און האבן מיר געזאגט אז היות זיי זענען שוין עלטערע בחורים, און אלע זייערע חברים האבן שוין געטוהען שידוכים און חתונה געהאט בשעטומ"צ, זאל איך זיי אינזון האבן ביים זאגן תהלים (היות איך האב א מגין תהלים שוין 32 יאר צום גומן - זייט שנת תשנ"ב לפ"ק - יעדע זונטאג נאכמיטאג, ווינטער זאגט מען 3:30 נאכמיטאג, און זומער 5:30 נאכמיטאג, יעדע זונטאג אין באבוב בית המדרש 15'טע עוועניו 48'טע סטריט - וואס ב"ה זייט דעמאלטין בין איך נאך קיינמאל נישט אוועקגעפארן אויף זונטאג, נאר אלעמאל זיך משתתף געווען באמירת תהלים).

האב איך מציע געווען פאר די בחורים, אז היות אין מיין מגין תהלים האט מען שוין געזעהן אזויפיל וואונדערליכע מעשיות פון אידן וואס זענען שוין געהאלפן געווארען מיט כל מיני ישועות ורפואות [אזש מען וואלט שוין געקענט אראפשרייבען א גאנצע "מעשה ביכל" דערוועגן, האב איך זיי מציע געווען, אז זיי זאלען אליינס אראפקומען צום תהלים זאגן, און איך האב זיי צוגעזאגט אז אויב פיר וואכען וועלן זיי קומען און מיט זאגען תהלים מיט אן ערנסקייט, און זיך אויסדרייען צום וואנט און זאגן בהתעוררות און גארנישט מפסיק זיין בשום דיבור אין מיטן תהלים, וועלן זיי זיכער געהאלפן ווערן בעזרת השי"ת.

וכך הוה, איין בחור איז געקומען פאר פיר וואכען זאגן תהלים תמימות'דיג, און איין בחור איז נישט געקומען. און ווען ס'האט זיך געענדיגט די פיר וואכען, פונקטליך א וואך דערויף זונטאג איז די בחור א חתן געווארן! [און די אנדערע בחור ווארט נאך אויף א ישועה מן השמים, ה' יעזרהו במהרה].

די ענין פארוואס איך האלט אז ס'איז א מצוה לפרסם, אז די נייע דור זאל וויסען אז דער תהלים וואס אונזערע זיידעס און באבעס האבן געזאגט אלעמאל, העלפט נאך היינט אויך! עס האט נאכנישט עקספייירט! און ס'איז א מוסר השכל פארן נייעס דור, אז ווער ס'דארף געהאלפן ווערן, נישט קיין חילוק אין וואספארא ענין ער דארף געהאלפן, זאל זיך נישט זוכען קיין נייע סגולות אשר לא שערום אבותינו, נאר ער זאלן נעמען די אלטע אויסגעטרעטענע וועג פון אבותינו ורבנותינו ואמותינו, פון אונזערע הייליגע רבי'ס און זיידעס און באבעס, די אויסגעפרוואוטע סגולה צו בעטן ביים תהלים, און אמת'דיג האבן אמונה און בטחון אינעם הייליגען בורא אז מ'וועט געהאלפן געווארן.

און יעצט אז ס'געקומען די הייליגע טעג, די ימי הרחמים והרצון, און דערנאך די ימי שמחתינו, זאל יעדער איינער געהאלפן ווערן מיט אלעס וואס מ'דארף אין אלע ענינים. און אינעם זכות פונעם הייליגען תהלים פון דוד המלך ע"ה, זאלן מיר אלע אנגעשריבען ווערן מיט א כתיבה וחתומה טובה און א שנת גאולה וישועה, און בקרוב אויסגעלייזט ווערן על ידי דוד משיח צדקך במהרה בימינו אמן ואמן.

**הק' אלכסנדר אליעזר קנאפפלער**

בן הגה"צ מטשילע זצ"ל, בעל "קני המנורה"

# מעשה נורא בענין אמירת תהלים

## מספר "עמק המלך", הקדמה השלישית – פרק י"ג

מצאתי כתוב בספר שחיבר מורנו הר"ר אביגדור קרא, על מזמור ק"ן שהוא מזמור אחרון שבתהילים, 'הללו אל בקדשו', והוא בכתב שלא נדפס מעולם, ובאמת הוא מדבר עמוקות, וסודות נפלאות, ובסוף הספר מביא מעשה רב, וגודל כח ספר תהילים, להאמרו בכל יום. וזה לשונו:

שמעתי מפי אבא מורי הקדוש הי"ד, כי בשנת קי"ב שנתים אחר הגזירות, נשאר כפר אחד סמוך לערפורט, שלא שלטו בו האויבים, והיה מיושב בו איש מסכן וחסיד, לא כל כך יודע, לבד פשוטי המקרא, והיה זקן ונפטר בשיבה טובה. ותוך לי יום אחר פטירתו בא בחלום לחכם אחד מופלג וחסיד, שהיה בערפורט ונדמה לו שהיה עומד לפניו בתכריכיו וספר קטן בודועו. אז אמר לו החסיד, וכי אינך האיש אשר קברנו ביום פלוני פה, אמר לו כן דברת אני הוא, אמר לו ומה הספר הזה אשר לך, אמר לו ספר תהילים, ובאתי להזהירך שתזהיר את בני הישוב ההוא, שהייתי דר בו, שיבריחו עצמם מן העיר וימלטו על נפשם, כי כלתה עליהם הרעה וימלטו אל הקהילות. כי כל עוד שהייתי חי, השלמתי וגמרתני ספר תהילים בכל יום כמה שנים, בזכות זה האריכו שלוחה, וניצולו עד הנה, ומעתה אין מי שיגין עליהם. ויהי בבקר ותפעם רוח החסיד, ושלח שליח מיוחד לשם, בכתבו ולהזהירם, והנה מקצתם היראים דברי החסיד, נמלטו וניצולו, ומקצתם שנתאשו מן הפורענות ונשארו שם, ולא השגיתו בדברי החסיד עד שפגעה בהם יד ה' ומדת דינו. ומהיום ההוא ששמע אבי מורי [אבי הרב אביגדור] הקדוש ז"ל, הדבר הזה לא היה נמנע מלומר ספר תהילים בכל שבוע על פי ז' חלקים. על כן אל תרפה ירך ממנו, כי מי שהוא רגיל, ודש בו בספר תהילים, הוא דוחה כל מיני פורענות וכמה פגעים רעים, מעליו ומעל בני ביתו, ומעל משפחתו, ומעל כל בני דורו. ומגלגל עליו ועליהם כל מיני שפע ברכות וטובות והצלחות, אשרי הזוכה ומזכה הרבים, עד כאן מצאתי בספר הנ"ל דרבי אביגדור קרא, בספרו שחיבר על מזמור אחרון שבתילים, שם בקהילה קדושה רענינשבורג שנת קס"ט לאלף הששי. וי"י יצוה אתנו את הברכה חיים עד העולם אמן:

# חשיבת אמירת מזמורי תהלים

## שחיברו דוד המלך עליו השלום

### נעתק מספר הנפלא "נר יהושע" לחג השבועות חלק ב' עמוד תע"ה ואילך

#### די קינדער'ס תהלים האט געראטעוועט

האט זיי דער רבי געפרעגט: "און וואס לערנט איר?" האט דער גרויסער געענטפערט: "איך לערן שוין חומש". און דער קליינער האט געענטפערט: "און איך קען שוין ליינען תהלים!"

"נו, אויב אזוי" האט דער רבי געזאגט "לאמיר אייך פארהערן. ברענגט אהער א ספר תהלים".

די קינדער האבן געברענגט א תהלים, און דער רבי האט עס געעפנט און געהייסן די קינדער ליינען. ביידע קינדער האבן אנגעהויבן צוזאמען צו זאגן תהלים, און אויך דער רבי האט מיטגעזאגט מיט זיי ווארט ביי ווארט. אזוי האבן זיי אויסגעזאגט עטליכע קאפיטלעך תהלים.

ביז דערווייל איז זייער מאמע אהיימגעקומען, און שטייענדיג שוין נעבן איר הויז, האט זי באמערקט אז דעם רבינס פיאקער שטייט נעבן הויז. זי האט זיך שטארק געוואונדערט, ווייל דער רבי האט דאס נאך קיינמאל נישט געטון.

זי איז נישט אריין אין הויז דורך די הויפט טיר, נאר דורך די זייטיגע טיר וואס איז געווען ביי די קאך, כדי נישט צו ציען קיין אויפמערקזאמקייט. ווען זי איז אריין אין קאך, האט זי געהערט ווי דער רבי זאגט תהלים צוזאמען מיט אירע צוויי קינדער. זי

דער ליובאוויטשער רבי, הרה"ק מהר"ש זצ"ל (זון פון בעל "צמח צדק" זצ"ל), פלעגט זיך פירן פון מאל צו מאל, צו גיין שפאצירן מיט זיין פיאקער אויסער די שטאט. אויפ'ן וועג פלעגט ער אפט אריבער פארן א קליינע האטעל, וואס איז געווען דער אייגנטום פון א איד. אבער ער פלעגט זיך קיינמאל נישט אפשטעלן ביי דעם האטעל.

איינמאל האט דער רבי משנה געווען פון זיין שטייגער, און ווען ער איז אנגעקומען צו דעם האטעל, האט ער באפוילן פאר זיין בעל עגלה אז ער זאל זיך אפשטעלן ביי דעם האטעל. דער רבי איז אריין אין האטעל, און געטראפן דאס גאנצע הויז ליידיג, אויסער צוויי קינדער וועלכע האבן זיך דארט געפונען אליין.

דער רבי איז צוגעגאנגען צו די קינדער, און זיי געפרעגט: "וואו זענען אייער טאטע-מאמע?" האבן די קינדער געענטפערט: "זיי זענען געגאנגען ערלעדיגן עטליכע זאכן, און מן הסתם וועלן זיי גאר אינגיכן צוריק אהיימקומען".

האט דער רבי ווייטער געפרעגט: "און וואו איז אייער מלמד?" האבן די קינדער געענטפערט: "אונזער רבי איז אהיימגעפארן, ווייל יעצט פאר ראש השנה האבן מיר 'בין הזמנים', אזויווי ס'איז איינגעפירט איבעראל".

אבער דער מאן קומט נישט אהיים. ער איז ארויס צופרי איינקאסירן עטליכע חובות פון די פויערן אין שכינות, וואס זענען געווען פאר אים שולדיג געלט. ער האט געדארפט אהיימקומען נאכמיטאג, אבער דא איז שוין באלד נאכט און ער קומט נאכנישט אהיים. עס איז שוין געווארן טונקל, און ער קומט נאך אלץ נישט.

די מאמע מיט די קינדער זענען געזעסן דערשראקן, און נישט געוואוסט וואס צו טוהן. וואו זאלן זיי אים גיין זוכן אינמיטן די נאכט? אבער ווען עס איז געווארן חצות, האבן זיי געהערט קלאפן אויפן פענסטער. זיי זענען שנעל ארויסגעלאפן זעהן ווער ס'קלאפט, און ווען זיי זענען ארויס פון שטוב, האבן זיי דערזעהן דעם טאטען, וועלכער איז נעבן זיי געשטאנען ציטערנדיג.

זיי האבן אים אריינגעפירט אין שטוב און דארט דערמונטערט. ווען ער איז שוין געקומען צו זיך, האט ער אנגעהויבן צו דערציילן וואס ס'איז אריבער אויף אים:

גייענדיג איינקאסירן מיינע חובות, בין איך אנגעקומען צו איינער פון מיינע בעלי חובות, וועלכער האט מיר גערופן אז איך זאל מיטגיין מיט אים אין זיין פעלד, ווייל ער וויל מיר באצאלן דעם חוב מיט תבואה (אזוי איז דעמאלטס געווען איינגעפירט, צו באצאלן מיט תבואה אנשטאט געלט). ווען מיר זענען געשטאנען דארט אליין, האט מיר דער פויער אריינגעפירט אין זיין מאגאזין, און געזאגט אז ער וויל מיר הרגיענען כדי פטור צו ווערן פון זיין חוב.

אין די ערשטע מינוט האב איך געמיינט אז ער מאכט א שפאס, ווייל מיר זענען דאך אלטע באקאנטע. ס'איז מיר נישט איינגעפאלן אז ער זאל עס מיינען ערנסט.

איז געווארן באצויבערט פון די הארצרייסנדע תהלים-זאגן, און געבליבן שטיין ווי פארגליווערט. זי האט זיך נישט געטרויט אריינצוגיין, נאר זי איז געבליבן שטיין אין קאך, און זיך צוגעהערט ווי דער רבי זאגט ווארעם מיט אירע קינדער די קאפיטלעך תהלים.

די קולות זענען געווען באגלייט מיט עפעס א טרויעריג-בעטנדיגע שטימע, און איר הארץ איז ממש צעגאנגען צוהערנדיג. זי איז געווארן גערירט ביז דער טיפעניש פון איר הארץ, און אויסגעבראכן אין א געוויין. זי האט אליין נישט געוואוסט פארוואס, אבער דער תהלים-זאגן האט איר גאר שטארק באנומען.

ווען דער רבי האט געענדיגט זאגן די עטליכע קאפיטלעך, האט ער צוגעמאכט דעם תהלים, און גענומען גיין צום ריכטונג פון די טיר. אבער פלוצלונג, ווען ער איז שוין געשטאנען ביים טיר, האט ער זיך צוריק אויסגעדרייט און ווידער צוגעגאנגען צו די קינדער, זאגנדיג: "קינדער, לאמיר זאגן נאך אביסל תהלים".

דער רבי האט זיך ווייטער גענומען זאגן מיט די קינדער עטליכע קאפיטלעך תהלים מיט גרויס דביקות און א בעטנדיגע שטימע. דערנאך האט ער געזאגט צו די קינדער "א גוטן אווענט". ער איז ארויס פון הויז, זיך ארויפגעזעצט אויפן וואגן, און אוועקגעפארן.

די בעל-הבית'טע פון הויז איז געווען שטארק איבערראשט פון דעם אומערווארטען גאסט און די גאנצע געשיכטע פונעם תהלים זאגן אין איר שטוב. זי האט שוין קוים געווארט אז איר מאן זאל אהיימקומען, זי זאל אים קענען דערציילן די אינטערעסאנטע נייעס.

אפשוינען און באפרייען. וועגן איר מורא פון איר מאן האב איך איר געגעבן אן עצה, אז זי זאל שפעטער צוריקגיין אין פעלד. אזוי אז ווען איר מאן וועט זיך אומקערן, זאל זי זיך מאכן ווי זי קומט ערשט יעצט צוריק פון פעלד, און זיך נישט מאכן וויסנדיג פון די גאנצע געשיכטע, ממילא וועט איר מאן קענען קלערן אז א פרעמדער מענטש האט מיר באפרייט.

די פרוי האט זיך עטליכע מינוט געקווענקלט און נישט געקענט קומען צו א באשלוס. דערנאך האט זי מיר דאך אויפגעבינדן, ווייל זי האט נישט געקענט צוקוקן מיין צער. באלד דערויף איז זי צוריק אין פעלד, אזויווי איך האב איר געעצה'ט. אבער פאר דעם האט זי מיר אויך געגעבן אן עצה, אז איך זאל נישט אנטלויפן דורך די גאס וואס פירט צו מיין הויז, ווייל איר מאן וועט זיכער נאכלויפן נאך מיר, און וועט מיר הרגיענען אויפ'ן וועג. נאר איך זאל מיר באהאלטן צווישן די הויכע זאנגען אין פעלד, און ווען עס וועט שוין זיין גוט טונקל, זאל איך מיר אויפהייבן פון דארט און אהיימגיין.

איך האב איר געפאלגט, און איך האב מיר גוט באהאלטן, אז מי'זאל מיר נישט קענען ארויסזעהן. עס איז נישט אריבער קיין סאך צייט, און דער פויער איז צוריקגעקומען מיט זיין האק. ווען ער האט דערזעהן אז איך בין נישט דארט, האט ער זיך גענומען ארומלויפן אין פעלד ווי א ווילדע חיה און מיר געזוכט. פלוצלונג האב איך דערהערט זיינע טריט ממש נעבן מיר, און איך בין געווען כמעט זיכער אז ער וועט מיר באמערקן. איך בין געבליבן אן א אטעם, איך בין געווען זיכער אז מיין סוף איז געקומען. אבער די זאנגען האבן מיר פאקטיש גוט צוגעדעקט, און ער האט מיר נישט באמערקט.

אבער נאך עטליכע מינוט האב איך מיר איבערצייגט אז ער וויל מיר באמת הרגיענען. איך האב אנגעהויבן צו וויינען און בעטן פון אים אז ער זאל אויף מיר רחמנות האבן. אבער מיינע תחנונים זענען געפאלן אויף טויבע אויערן: "איך האב אזוי באשלאסן, און איך וועל נישט ענדערן מיין באשלוס", האט ער געזאגט מיט א שטרענגן טאן.

ער האט גענומען זוכן זיין האק כדי מיר צו הרגיענען, אבער דאן האט ער זיך דערמאנט אז ער האט עס פארגעסן אין זיין שטוב. ווען ער האט געוואלט צוריקגיין אין שטוב נאך זיין האק, האט ער זיך געכאפט אז ביז דערווייל קען איך דאך אנטלויפן. האט ער מיר צוגעבונדן מיט שטריק, כדי איך זאל נישט קענען אנטלויפן, און ער אליין איז צוריקגעגאנגען צו זיין שטוב.

ביז דערווייל איז זיין ווייב, וועלכע האט אויך געארבעט אויפ'ן פעלד און נישט געוואוסט פון די גאנצע געשיכטע, אריין אין מאגאזין. זי האט מיר דערזעהן דארט ליגן צוגעבונדן. איך האב איר אין דער איילעניש דערציילט וואס דא גייט פאר, און מיט בכיות און תחנונים געבעטן אז זי זאל רחמנות האבן אויף מיר און אויפבינדן, אז איך זאל קענען אנטלויפן.

די פרוי, וועלכע איז נישט געווען אזא שלעכטע ווי איר מאן, האט מיר געשווינט, אבער פון דער צווייטע זייט האט זי מורא געהאט צו טוהן קעגן איר מאן.

זי האט מיר געזאגט: "מיין מאן איז א געפערליכער רוצח, און אויב ער וועט זיך דערוויסן אז איך האב זיך באפרייט, קען ער נאך אויסלאזן זיין כעס אויף מיר".

אבער איך האב זי נישט צורוה געלאזט, און מיט בכיות געבעטן אז זי זאל מיר

געשיכטע, האט אים זיין פרוי גענומען דערציילן די מעשה מיטן רבי'ן, ווי ער האט געזאגט צוויי מאל תהלים מיט די קינדער. דאן האבן זיי אלע פארשטאנען דעם וואונדער, פארוואס דער רבי האט פלוצלונג באזוכט אין זייער הויז, און געזאגט מיט די קינדער צוויי מאל תהלים, כדי אים צו ראטעווען צוויי מאל פון די סכנה. דאס ערשטע מאל ווען די פויער'טע האט רחמנות געהאט אויף אים און אים אויפגעבינדן, און דאס צווייטע מאל, אז דער פויער זאל אים נישט באמערקן אין זיין באהעלטעניש.

דער פויער האט זיך גענומען לויפן צום הויפט גאס, און ווען ער האט געזעהן אז די גאס איז ליידג, האט ער זיך אומגעקערט מיט כעס צו זיין שטוב. איך האב נאך געהערט פון מיין באהעלטעניש זיינע געמיינע קללות, אבער איך האב שוין דעמאלטס נישט מורא געהאט.

ווען עס איז געווארן גוט טונקל, שפעט ביינאכט, האב איך מיר ארויסגעשלייכט פון מיין באהעלטעניש, און מיט איין אטעם גענומען לויפן אהער צו מיין שטוב. ווען ער האט געענדיגט דערציילן זיין

### באפרייט פון מיליטער דורך תהלים זאגן

דער בחור האט געפאלגט, און איז אין די פאר נעכט געזעצן מיטן תהלים און געזאגט מיט התלהבות ווארט ביי ווארט.

דאן איז געווען אינמיטן טבת, און עס איז געווען א שווערע וועטער, קעלט און שנייען.

אינמיטן איינע פון די נעכט, הערט זיך א שטארקע קלאפעריי ביי די טיר פון דעם דארפסמאן. דער בחור איז צוגעגאנגען צום טיר, און האט געטראפן שטיין א פאר גענעראלן וואס זענען געווען נאס און פארפרוירן. זיי האבן געבעטן מיט רחמים אז מיזאל זיי אין הויז אריינלאזן, ווייל נאר דא האבן זיי געטראפן א ליכט, ווען אין גאנצן דארף איז טונקל. זיי שפירן אז אט אט לאזן זיך אויס זייערע כוחות און פאלן אנדער פון קעלט.

באלד האט דער בחור זיי אריין געברענגט, און זיי געזעצט נעבן דעם ווארימער אויוון. ער האט זיי דערלאנגט א הייסן טרונק, און זיי אפגעראטעוועט.

ווען זיי זענען געקומען צו זיך, האבן זיי דערציילט דעם בחור, אז צוליב די

צום "יסוד העבודה", הרה"ק רבי אברהם פון סלונים זצוק"ל, איז אמאל געקומען א דארפסמאן, אן ערליכער איד, און דערציילט דעם צדיק אז זיין זוהן האט באקומען אן איינלאדונג זיך צו שטעלן צו די מיליטער, אבער וויבאלד ער איז א געזונטער אן קיין חסרון ברוך ה', וועט מען אים זיכער נעמען צו די מיליטער, וואס דאס איז א סכנה פאר זיין אידישקייט.

דער דארפסמאן האט צוגעלייגט, "וואלט איך כאטש געהאט געלט, וואלט איך אלס אוועקגעגעבן כדי אויסצולייזן מיין זוהן דורך שוחד. אבער ליידער האב איך קיין נישט געלט, איז נישט שייך אז איך זאל אים קענען אויסלייזן". בעט ער דעריבער פונעם רבי'ן ער זאל ראטעווען זיין זוהן פון די צרה!

זאגט צו אים דער "יסוד העבודה", "איר זאלט אנזאגן אייער זוהן אז די פאר נעכט וואס עס איז נאך געבליבן ביז דעם טאג וואס ער דארף זיך שטעלן, זאל ער זיין אויף ביינאכט און אויסזאגן גאנץ תהלים, ווארט ביי ווארט, מיט גרויס כוונה, און השי"ת וועט אים העלפן".

שטארק שאטן, דעריבער זאגט ער יעדן נאכט אזעלכע תפילות און בקשות אז דער ג-ט פון די אידן זאל אים העלפן און באפרייען פון מיליטער.

די גענעראלן האבן געפרעגט זיין נאמען און אדרעס, און איינער פון זיי האט דאס ביי זיך פארשריבן.

ווען דער בחור איז געקומען א פאר טעג שפעטער אין די מיליטער אמת זיך צו שטעלן, איז געווען אנגעגרייט אין זיין "תיק" [אַרכיוון-פייל] א מעלדונג, אז ער דארף זיך שטעלן ביי דעם הויפט גענעראל. ער דארף אים אונטערזוכן און זעהן ווי אזוי איז זיין געזונט און כח צו דינען.

מיט שרעק איז דער בחור מיט'ן פאטער געגאנגען צו דעם הויפט גענעראל, זייענדיג זיכער אז זיי וועלן אים באלד געפינען געזונט און שטארק, און אים פארשיקן באלד צום דינען.

אבער צום וואונדער, האבן אלע גענערעלער - די זעלבע וואס זענען יענע נאכט געווען ביי זיי אין הויז - באשלאסן צוזאמען אז ער טויג נישט צו קיין זאך און דארף באלד באפרייט ווערן...

יעצט האבן דער פאטער און זוהן פארשטאנען די הייליגע כוונה פון רבין, אז ער זאל אויף זיין ביינאכט און זאגן תהלים.

טונקלקייט און שווערן וועטער זענען זיי פארבלאנדשעט געווארן אין וועג און פארקראכן ביז דעם דארף, וואס איז גאנץ ווייט פון דעם וועג וואס זיי דארפן פארן. ווען זיי האבן געשפירט אז זיי קענען מער נישט אויסהאלטן פון קעלט און הונגער, האבן זיי באשלאסן אריינצוגיין אין איינער פון די הייזער. וויבאלד אז די איינציגע הויז אין דארף וואס איז געווען לעכטיג איז געווען דאס הויז, זענען זיי דא אריין, און זיי ווייסן נישט מיט וואס אים צו דאנקען.

דער בחור האט זיי פארגעשלאגן אז זיי זאלן דא נעכטיגן. ווען עס וועט ווערן לעכטיג, וועט ער זיי ווייזן דעם וועג וואס פירט צום שטאט, דארט וואו זיי דארפן אנקומען.

באלד אינדערפרי האט זיי דער בחור ארויסבאגלייט און זיי אנגעוויזן דעם וועג. גייענדיג מיט אים, פרעגן זיי אים וואס איז די סיבה וואס ער איז טאקע אויף געווען ביינאכט, און ווי זיי האבן אויך געזעהן האט ער געדאווענט א גאנצע צייט פון א ספר, צי איז דא עפעס א סיבה דערצו?

האט דער בחור זיי געענטפערט, אז ער דארף זיך שטעלן צו די מיליטער, און ער טרעפט נישט קיין וועג ווי אזוי זיך צו פטרין. אלס איד וועט דאס דינען אין מיליטער אים

## אנערקענט דאס השיבת פון זאגן תהלים

די קעלבלעך און גוט אכטונג געגעבן אויף זיי. ער האט זיי געלאזט שחט'ן ביי א חשוב'ן שוחט, צוטיילט דאס פלייש פאר ארימעלייט, און ערשט דעמאלטס האט ער גענומען די פעל און געמאכט דערפון פארמעט (קלף).

עס רעשיט זיך, עס טומלט זיך... דער גרויסער גביר פון שטעטל מאכט א גרויסארטיגע סעודה לכבוד דעם סיום פון די ספר תורה וועלכע ער האט געלאזט שרייבן. דאס איז נישט סתם א ספר תורה, נאר מיט די גרעסטע הידורים. ער האט אליין געקויפט



הארץ. ער האט אומגעדולדיג געווארט עס זאל שוין ווערן נאכט.

אריינקומענדיג אין זאל, איז ער פארבלענדעט געווארן דערזעענדיג די רייכע סעודה וואס דער גביר האט אהערגעשטעלט. פאר יעדער מענטש איז געווען אנגעגרייט א פריש געבאקענע בילקע, און פון די קאך האט שוין ארויסגעשמעקט דער געשמאקע גערויך פון די פיינע פיש, פלייש, א.ד.ג.

ער האט זיך געזעצט צום טיש, ווארטנדיג דער עולם זאל זיך שוין וואשן. אבער קודם האט מען געדארפט אויסהערן די דרשות פון די רבנים. ער האט אבער ליידער נישט צופיל פארשטאנען, און דער הונגער האט אים זייער געפלאגט. האט ער קוים אויסגעווארט ביז מען האט שוין צו מזל אויסגערופן אז יעדער זאל זיך גיין וואשן. אבער פונקט דעמאלטס איז אנגעקומען נאך א רב, און צוליב זיין כבוד האט זיך יעדער צוריקגעזעצט אויפ'ן פלאץ, און אויך דער רב האט גענומען זאגן א דרשה. דא האט דער וואסער-טרעגער געפילט אז ער האלט עס ממש נישט אויס. ער האט געקלערט ביי זיך, אז קיינער וועט סיינע נישט באמערקן ווי ער וואשט זיך, ווייל ער זיצט דאך ביים עק טיש. אזוי האט ער טאקע געטון, ער איז צוגעגאנגען צום וואסער און זיך געוואשן.

פונקט אבער, איז דער גביר דורכגעגאנגען, און דערזעהענדיג ווי דער פשוט'ער וואסער-טרעגער האט זיך געוואשן פאר יעדער, האט ער זיך נישט געקענט איינהאלטן און האט אים גוט אנגעשריגן, "האסטו געהערט? דער פראסטער מוז שפרינגען פאר יעדן! דו מיינסט אז מיט דעם וואס דו זאגסט תהלים ביסטו שוין חשוב? נישט אומזיסט זאגן אונזערע חכמים הדיוט קופץ בראש!"

ווען די פארמעט איז געווארן גוט אויסגעארבעט, האט ער געדונגען גאר אן ערליכן סופר. דער סופר האט גוט געקענט די הלכות, און פלעגט זיך טובלין פאר'ן שרייבן יעדן שם, צו שרייבן דעם ספר תורה בקדושה ובטהרה. דערפאר האט ער אים אויסגעהאלטן בהרחבה די גאנצע צייט.

עס האט גענומען א פאר יאר ביז דער ספר תורה איז פארטיג געווארן, און יעצט האט ער צוגעשטעלט א סעודה כיד המלך.

צו די סעודה זענען געלאדנט געווארן אלע איינוואוינער פון שטאט אן אויסנאם, סיי די גרעסטע רבנים און גבירים, ווי אויך די פשוט'סטע מענטשן. דער אויבנאן איז געווען באשיינט מיט פיל תלמידי חכמים, און דער גביר האט דוקא איבערגעלאזט די לעצטע פאר אותיות פאר זיי צו שרייבן.

אין די שטעטל האט אויך געוואוינט א פשוט'ער וואסער-טרעגער. ער האט קיינמאל נישט געהאט א געלעגנהייט צו לערנען, ווייל יונגעהייט איז ער געווארן א יתום, און איז געבליבן אומוויסנד. ער איז טאקע אן עם הארץ, אבער דאך א גרויסער ירא שמים. דערצו פלעגט ער א גאנצן טאג זאגן תהלים מיט גרויס כוונה, אויסגיסנדיג זיין הארץ פאר'ן באשעפער.

פיהל טייכן טרערן האט ער ביי דעם תהלים'ל פארגאסן. ווען מען האט אים נאר געטראפן, סיי ביים שעפן וואסער, סיי זיצנדיג אין ביהמ"ד, האט מען שטענדיג געזעהן ווי זיינע ליפן שאקלן זיך, זאגנדיג פסוקים פון תהלים.

יעצט, ביי די געלעגנהייט פון דער סעודה, האט דער וואסער טרעגער באשלאסן אהין צו גיין. דער הונגער האט אים זייער געדרוקט, אזוי וועט ער קענען דערכאפן דאס

פלוצלונג הערט ער אויסרופן: "מאכטס פלאץ פאר דוד המלך". א מינוט שפעטער הערט ער אויסרופן: "ברוך הבא, דוד מלך ישראל". דערנאך האט מען אויפגענומען דעם בעש"ט הק' זי"ע.

מיט גרויס פחד האט ער באטראכט די הייליגע שטראלנדיגע געזיכטן, און מיט גרויס פארכט האט ער צוגעהערט וואס זיי רעדן.

דוד המלך האט זיך אויפגעשטעלט און געזאגט: "איך רוף צו א דין תורה דעם באוויסטן עושר פון דער און דער שטעטל, אויף דעם וואס ער האט פארשעמט ברבים דעם וואסער-טרעגער. ווי באקאנט, האב איך געבעטן ביי הקב"ה אז ווען איינער זאגט ערליך תהלים זאל עס ווערן גערעכנט ווי ער וואלט געלערנט די שווערסטע מסכתות, און דער באשעפער האט מיר טאקע צוגעזאגט אז עס וועט זיין אזויווי ער איז עוסק אין "נגעים ואהלות". דער וואסער-טרעגער זאגט דאך תהלים א גאנצן טאג, און איז זייער חשוב אין הימל. דער גביר, וועלכער שטייט דא אינדערויסן האט אים אבער פארשעמט און געשפעט פון זיין תהלים זאגן!"

די בית-דין האט גע'פסקינט': "עס קומט אים טאקע מיתה דערפאר, ווייל "המלבין פני חברו ברבים, כאילו שופך דמו". אבער לאמיר הערן וואס דער בעש"ט הק' האט צו זאגן, עס זעהט אויס אז ער וויל אים פארטיידיגן!"

האט זיך אנגערופן דער בעש"ט הק': "דער פסק איז טאקע ריכטיג, אבער אויב דער מענטש וועט שטארבן, וועט קיינער נישט וויסן פארוואס ער איז אומגעקומען. קיינער וועט דערפון נישט פארשטיין די גרויסקייט פון תהלים זאגן, און די הארבקייט פון פארשעמען א צווייטן.

דער וואסער-טרעגער האט זיך זעלבסט פארשטענדליך זייער פארשעמט, און איז אנטלאפן ווי די אויגן האבן אים געטראגן. קיינער האט עס אבער נישט אין אכט גענומען...

אין די זעלבע נאכט האט מיט'ן גביר פאסירט גאר אן אינטערעסאנטע מעשה. נאך די סעודה, האט ער זיך רואיג געזעצט לערנען זיין טאג טעגליכן שיעור, ווען פלוצלונג האט ער געהערט א קלאפ אין די טיר. א מידער האט ער זיך אויפגעשטעלט און אויפגעמאכט די טיר. אבער נאך איידער ער האט זיך געקענט אומקוקן ווער עס שטייט דארט, איז געקומען א מורא'דיגע שטורעם ווינט, וועלכע האט אים אויפגעהויבן און אוועקגעטראגן ווייט ווייט אין א וויסטן מדבר.

ווען ער האט ענדליך געלאנדעט אויף דער ערד, האט ער גענומען טאפן זיינע ביינער. ברוך ה' גארנישט האט זיך צובראכן. ער האט געדאנקט דעם אויבערשטן וואס האט אים באשיצט אז אלע גלידער זענען געבליבן גאנץ, און האט מיט שרעק גענומען באטראכטן דאס ארט, צו זעהן ווי אזוי ער קען זיך פון דארט ארויסבאקומען. אזוי ארומקוקנדיג, האט ער באמערקט אז עס איז נישט אינגאנצן וויסט. פונדערווייטנס זעהט ער א הויז, נישט א פשוט'ע הויז, נאר א הערליכע פאלאץ, פון וועלכע עס לייכט ארויס. האט ער באשלאסן אהינצוגיין און זעהן צי איינער איז דארט. ער קוקט אריין דורכ'ן פענסטער, און דערזעהט א גרויסע זאל מיט א הערליכע לאנגע טיש און גאלדענע שטולן ארום און ארום. אריינצוגיין האט ער מורא געהאט, אפשר זענען דארט דא שדים. אבער באלד באמערקט ער דריי מענטשן מיט ג-טליכע צורות (די אבות הקדושים), זיצן און ווארטן.

ווי די נעכטיגע. ער איז פערזענליך ארומגעגאנגען איינלאדענען אלע וועלכע האבן זיך מיטגעטיילט אין זיין ערשטע סעודה, און אוודאי דער וואסער-טרעגער.

ווען דער וואסער-טרעגער האט אים געזעהן, האט ער קודם געוואלט אנטלויפן, טראכטנדיג אז דער עושר וויל אים ווידער אנשרייען... אבער דערזעענדיג ווי הכנעה'דיג דער גביר איז צו אים, האט ער מיט אומגעדולד געווארט צו הערן וואס ער וויל אים זאגן. דער גביר האט אים איבערגעבעטן אויף דעם וואס ער האט אים נעכטן אזוי אנגעזידלט, און ער האט אים איינגעלאדנט צו די צווייטע סעודה וואס ער מאכט היינט בינאכט. דער וואסער-טרעגער האט מסכים געווען צו קומען.

ביי די סעודה האט דער גביר פארציילט די גאנצע מעשה. דערביי האט ער ברבים איבערגעבעטן דעם וואסער-טרעגער נאכאמאל. מיט דעם האט ער ארויסגעברענגט ווי טייער און חשוב איז אין הימל דער וואס זאגט תהלים, און ווי הארב איז די עבירה פון פארשעמען א צווייטן איד.

דעריבער האלט איך מען זאל ענדערש פסק'נען אז ער זאל מאכן נאך א סעודה, פונקט אזוי גרויס ווי די היינטיגע. ביי דעם סעודה זאל ער ברבים איבערבעטן דעם וואסער-טרעגער, און דערציילן וואס עס האט מיט אים דא פאסירט. לאמיר געבן פאר דער גביר די ברירה".

דער בית-דין האט מסכים געווען, און דער בעש"ט איז ארויסגעגאנגען פרעגן דעם גביר זיין החלטה, צי ער איז מסכים צום פסק. פארשטייט זיך אז דער גביר האט מסכים געווען צום פסק.

וויבאלד ער האט מקבל געווען אויף זיך דעם דין און זיך עטוואס בארואיגט, איז נאכאמאל געקומען א שטורעם ווינט, און אים אפגעפירט אהיים. פארשטייט זיך מיט וואספארא שרעק דער גביר האט זיך געלייגט שלאפן, קוים דערווארטנדיג דעם מארגנדיגע טאג.

צופרי, ווי נאר די זון האט אויפגעשיינט, האט דער עושר גענומען אויספירן זיין צוזאג. ער האט באפוילן די שטוב מענטשן צוצוגרייטן א סעודה, נאך שענער און בעסער

## באגלייט מיט מוזיק

ס'איז נישט אדורך א טאג וואס ר' יודל זאל נישט האבן אויסגעזאגט גאנץ תהלים, און שבת קודש און יו"ט פלעגט ער אויסזאגן תהלים אפילו צוויי מאל, שיין, געלאסן, ווארט ביי ווארט. ביי יעדן פסוק האט ער זיך אויסגעגאסן דאס הארץ מיט גרויס בענקשאפט און האפענונג. אידן פלעגן זיך מזכיר זיין ביי אים אז ער זאל זיי אינזין האבן, און גלייכצייטיג אויסבעטן אויך פאר זיי ישועות און רפואות.

אזוי זענען פארביי געגאנגען עטליכע יאר אן קיין שום ענדערונג, ביז אויף דער עלטער,

אין די שטאט פרעמיסלא האט געוואוינט א איד מיט'ן נאמען ר' יודל. געווען איז ער א גרויסער ערליכער איד וואס האט געדינט דעם רבש"ע מיט גרויס תמימות און אמת. אין די שטאט האט מען אים גערופן "דער רויטער ר' יודל". די פרוי זיינע איז אויך געווען אן ערליכע חשוב'ע פרוי. זי איז אים געשטאנען צו הילף אז ער זאל קענען דינען דעם באשעפער אומגעשטערט א גאנצן טאג. ר' יודל פלעגט טאקע זיצן אין ביהמ"ד, געדאווענט און געזאגט תהלים מיט א געוואלדיגע מתיקות, פון וואס די צוהערער האבן זיך נישט געקענט אוועקרייסן דערפון.

רייכע פערד, אנגעטון מיט טייערע פאנצערס, קופערנע הוטן אויף זייער קעפ, און לאנגע שווערדן ביי די זייטן. זייער קומען האט געמאכט אויפ'ן גאנצן עולם א שטארקן איינדרוק, און נאך מער האט דער עולם געשטוינט ווען די רייטער זענען געבליבן שטיין פאר זיי, און דער פירער איז צוגעקומען און געפרעגט וואס איז דא די פארזאמלונג. אזויווי מען האט אים געענטפערט אז זיי באגלייטן דא א נפטר, א חשוב'ן איד מיט'ן נאמען ר' יודל, וועלכער פלעגט שטענדיג בעטן פאר זיי מיט די לויב געזאנגען פונעם אידישן קעניג דוד. האט ער געגעבן א ווינק פאר זיינע סאלדאטן אז זיי זאלן אלע מיטקומען באגלייטן דעם איד.

די סאלדאטן האבן גענומען אין די האנט זייערע פידלן און אנדערע כלי זמר, וואס זיי האבן געהאט אנגעבינדן אויף די פלייצעס. זיי האבן אנגעהויבן צו שפילן א הארציגן טרויעריגן ניגון. זיי האבן געריטן פון פאראויס פאר'ן גאנצן עולם באגלייטנדיג דעם נפטר ר' יודל.

אנקומענדיג אין בית החיים, האבן זיי נאך אלס געשפילט. איבער די גאנצע צייט וואס דער עולם איז געווען באשעפטיגט מיט'ן באערדיגן און באוויינען דעם נפטר, האבן זיי פארגעזעצט מיט די נגינה. מיטאמאל האבן די פארזאמלטע באמערקט אז די סאלדאטן זענען שוין מער נישטא. האט מען געפרעגט איינער דעם אנדערן ווער עס ווייסט עפעס פון די סאלדאטן. קיינער האט אבער נישט אין אכט גענומען צו וועלכע ריכטונג זיי זענען אוועקגעפארן, זייענדיג פארטראכט און פארטון מיט'ן נפטר.

יעצט האט זיך דער עולם הערשט געכאפט אז עס איז געווען אן עוולה פון זיי וואס זיי האבן צוגעלאזט אז מען זאל באגלייטן דעם נפטר מיט מוזיק, וואס דאס

ווען ר' יודל איז שוין געווען אן אלטער איד, איז ער מיטאמאל שוואך געווארן (לי"ע). ער האט געמוזט ליגן רוב טאג אין בעט מיט יסורים (רח"ל). יעדער אין די שטאט האט געהאט מיט אים מיטלייד, זיי זענען געקומען אים מבקר חולה זיין און וואונטשן א רפואה שלימה.

אויסער דעם, האט יעדן וויי געטון וואס ר' יודל ווערט געשטערט פון זיין הייליגע עבודה. ווער ווייסט וויפיל אידן פון אונז לעבן און זענען געזונט בלויז אין דעם זכות פון זיין תהלים זאגן, וואס ער בעט פאר אונז.

ר' יודל האט זיך פון גארנישט געמאכט צו טוהן. זיין מויל האט נישט אויפגעהערט, נאר ווייטער ממשיך געווען מיט תפילות און בקשות ביז צום לעצטן טאג פון זיין לעבן. אזוי טאקע האט ער אויסגעהויכט זיין הייליגע נשמה.

די ביטערע בשורה האט זיך שנעל צושפרייט אין די שטאט. א וואלקען פון טרויער אין טונקלקייט האט באדעקט די גאנצע שטאט. יעדער איז זיך צוזאמען געקומען אים אפגעבן דעם לעצטן כבוד, און באגלייטן דעם גאנצן וועג ביז צום בית החיים, מיט גרויס געוויין, און זיך געזעגנט פון אים אויף אייביג.

זייענדיג אויפ'ן וועג, איז פונקט פאראיבער געפארן א גרופע סאלדאטן אויפ'ן הויפט וועג וועלכעס פירט קיין לעמבערג. זעענדיג דעם גרויסן עולם וואס האט זיך פארזאמלט, זענען זיי אראפגעפארן פון וועג און זיך דערנענטערט. די בכיות און די טרויער געדאנקן האבן זיך איבערגעהאקט אויף א וויילע ביי די פילע באגלייטער, דערזעענדיג ווי עס קומט זיי אנטקעגן א גרופע קייזערליכע סאלדאטן, רייטנדיג אויף

זיי אויך וויי געטון פארוואס פונקט ביי דעם ערליכן איד ווי ר' יודל האט געמוזט פארקומען אזא מעשה, וואס זיי האבן צוגעלאזט אז גוי'אישע סאלדאטן זאלן אים באגלייטן און באזונגען אזויווי זיי פירן זיך.

עטליכע טעג זענען פאראיבער, און ר' יודל איז געקומען אין חלום צום רב פון די שטאט, וואס אויך אים האט די זאך שטארק וויי געטון. ר' יודל האט אים דערציילט מיט גרויס פרייד, "דער רב זאל וויסן אז דער הויפט פונעם מיליטער וואס איז מיר געקומען באגלייטן איז נישט געווען קיין אנדערער ווי "דוד המלך" אליין. די גרופע סאלדאטן זענען געווען זיין הייליגע חברי'יא וואס האבן מיר באגלייט מיט'ן זעלבן ניגון וואס דוד המלך האט זיך אויסגעגאסן זיין הארץ פאר הקב"ה ווען ער האט געזאגט די הייליגע קאפיטלעך תהלים".

ווען דער עולם האט זיך דערוואוסט פון די ווערטער וואס ר' יודל האט איבערגעגעבן פאר'ן רב, האבן זיי הערשט דערשפירט וואס זיי האבן פארלוירן מיט די פטירה פון ר' יודל, און זיי האבן גענומען אויף זיך נאכצוגיין אין זיינע פיסטריט.

איז נישט קיין אידישער מנהג, און דוקא ביי אזא ערליכן אפגעהיטענעם איד ווי ר' יודל האט דאס געמוזט פארקומען. עס איז אבער א פארפאלענע זאך, וואס האבן זיי דען געקענט טוהן. דא זענען זיי געווען אזוי צובראכן און דערשלאגן, און דא זענען די סאלדאטן געווען אזוי רייך באקליידעט און באוואפנט, אז עס האט געמאכט אויף זיי אזא איינדרוק אז זיי האבן נישט געכאפט וואס דא גייט פאר.

אויפ'ן גאנצן וועג צוריק האבן זיי פאר אינטערעסאנטקייט געזוכט די סאלדאטן. זיי האבן זיך נאכגעפרעגט ביי די וואס זענען פארבייגעפארן, אויב זיי האבן באגעגנט די רייכע סאלדאטן. אבער אלע האבן געענטפערט אז זיי האבן נישט געזעהן אויפ'ן גאנצן וועג קיין שום סאלדאטן. פון גרויס נייגער האט מען ארויסגעשיקט עטליכע שלוחים צו די דערפער און שטעטלעך ביז לעמבערג, זיך נאכצופרעגן צי זיי ווייסן עפעס פון די סאלדאטן. אבער ס'איז נישט געקומען קיין שום ענטפער.

דער עולם האט זיך נישט געקענט בארואיגן פון די מאדנע פאסירונג. עס האט

### וואס תהלים קען...

געווען מער באוואוסט איבער זיין גרויסן כח וואס ער לייגט אריין אין תפילה, און אין תהלים זאגן מיט גרויס כוונה.

דער חתם סופר האט זיך שטארק אנגענומען פאר זיין תלמיד, אבער ביים סוף, נאך די וואלן, איז געוועלט געווארן דער אנדערער.

ווען דער חתם סופר האט זיך דערפון דערוואוסט האט ער זיך אנגערופן: "יא, וואס תהלים קען, קען איך נישט..."

עס ווערט געברענגט א מעשה וואס האט פאסירט אין די צייטן פונעם הייליגן חתם סופר זצ"ל וואס איז געווען רב אין די שטאט פרעשבורג. אין א נאנטע קהילה נעבן פרעשבורג האט מען געוואלט אויפנעמען א רב. צווישן די אויסדערוועלטע זענען געווען צוויי ערנסטע קאנדידאטן. איינער פון זיי איז געווען א נאנטער תלמיד פון דער חתם סופר זצ"ל, און ער איז געווען באוואוסט אלס א גרויסער תלמיד חכם. דער צווייטער איז אויך געווען א תלמיד חכם, אבער ער איז

## גודל מעלת עניית אמן יהא שמייה רבא

כל העונה אמן בעולם הזה זוכה לענות לעתיד לבוא.

(פס"ז ויקרא ז טו)

זה לשון התנא רבי ישמעאל כהן גדול: למחר הכניסני המלאך לחדרי חדרים והראני צרות קשות מן הראשונות וכו', ואמר לי בכל יום ויום מתחדשות צרות קשות מאלה, וכיון שנכנסין לבית הכנסת, ועונין בקול רם אמן יהא שמייה רבא מבורך וגו' אין אנו מניחין את הצרות לצאת מחדרי חדרים אלו.

(מדרש פרקי היכלות)

כשיש צרה בעולם מסתכל הקב"ה באלו שעונין אמן ונוהרים בהם להצילם מכל צרה וצוקה.

(זוהר וילך)

ועל ידי אמן יהא שמייה רבא ינצלו מחבלי משיח.

(בהקדמת הגר"א ז"ל לתיקוני זוהר)

התלונן הסבא מנאבארהדאק וצ"ל שאין אמונה אמיתית בדברי חז"ל, כי בשעת צרה רח"ל מחפשים סגולות שונות ועושים את כל ההשתדלויות, ולמה אינם מתחוקים באמירת אמן יהא שמייה רבא בכל כוחם וכוונתם, אשר גילו לנו חז"ל שעיי"ז קורעין רוע נזר הדין, והרי כל אות ואות מדברי חז"ל זהו אמת לאמתה.

(ספר המאורות הגדולים)

בשעה שישראל בצרה ומתפללים לפני הקב"ה קול מכריז בכל העולמות פתחו שערים, כמו שישראל פותחים בעניית האמן את שערי הברכה, כך עתה יפתחו לפניהם השערים לקבל תפלתם.

(זוהר הקדוש)

איתא בספר חסד לאברהם (עין הקורא נהר ל) שהדורש בדברי אגדה יש בזה כח למחול על עוונות ישראל, וכאמירת קדיש על האגדה נמחלין כל עוונותינו, ואפילו נחתם דינו לרעה, והביא דברים בספר מדבר קדמות (מערכת ד' אות י"ד), ועי' גם בציפורן שמיר (סימן י' אות קמ"ו).

בשעה שהזקן יושב ודורש ועונין אחריו אמן יהא שמייה רבא (קדיש אחר הדרשה) אפילו יש לו שמר גזירות של מאה שנה הקב"ה מוחל.

(מדרש רבה קהלת ט, כ, מדרש שוח"ט משלי י')

ווען דער חכם דרש'נט און מען זאגט נאכ'ן לערנען אמן יהא שמייה רבא, אפילו עם איז שוין אנגעשריבען אויף אים גזירות פון הונדערט יאהר, איז השי"ת מוחל.

(שם, בתרגום לאידיש)

עניית אמן יהא שמייה רבא מהדברים שמוחלין לו בעבורו על כל עוונותיו.

(חרדים, מצות שובה, פרק ז', בחתימת הספר).

גדול העונה אמן יותר מן המברך. (ברכות נג:).

כל העונה אמן בכל כחו פותחין לו שערי גן עדן.

(שבת קיט:)

התוספות במסכת שבת (קיט: ד"ה כל העונה וכו') כתבו ב' פירושים, א) בכל כחו, היינו בכל כוונתו, וכן פירש"י ז"ל. ב) בכל כחו, היינו בקול רם, כן פירש ר"י.

העונה אמן בכל כחו קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה.

(שבת קיט:)

כל העונה אמן יהא שמייה רבא בכל כחו אפילו יש בו שמץ של עבודה זרה מוחלין לו.

(שבת קיט:)

כשישראל נכנסים לבתי כנסיות ואומרים יהא שמייה רבא מבורך בקול רם מבטלין גזירות קשות.

(תוס' שבת קיט: לשון חז"ל בפסיקתא)

הרי"ף בעין יעקב פירש "בכל כחו" דלא קאי על הרמת קול, אלא ריבוי האמנים, שעונה לא אחד ולא שנים, אלא כל אשר תמצא ידו בכל כחו לענות אמן מרבה לענות.

אין גדול לפני הקב"ה יותר מאמן שישראל עונין.

(דברים רבה ז)

## דער גרויסער באלוינונג (שכר) פאר זאגן אמן און "אמן יהא שמיה רבא"

גוט מכוון דערביי, וויפיל טויערן פון ברכה עפנט זיך אויבן, וויפיל גוט'ס געפינט זיך צוליב דעם אין אלע וועלטן, און וויפיל שמחה הערשט אומעמוס... [תורתו מן לנו היא מאירת עינינו, הוא ימליץ טוב בעדינו אדוננו בר יוחאי]

(זוכר ח"ג רפ"ב)

### יא.

דער גרעסטער לויב פאר השי"ת איז קדיש וואס צוברעכט די סטרא אחרא מיט אלע קליפות.

(זוכ"ק ח"ב קחט., וח"ג קכט.)

### יב.

ביים זאגן יהא שמיה רבה דארף מען מעורר זיין אלע אברים (גלידער) צו זאגן מיט כח און מיט דעם צוברעכט מען די כח פון די סטרא אחרא.

(זוכ"ק ח"ק רכ.)

### יג.

ווען אידן זאגן הויעך אמן יהא שמיה רבה ווערט השי"ת פיל מיט רחמנות אויף יעדן אפילו אויף די רשעים פון גיהנם.

(זוכ"ק ח"א סג.)

### יד.

די וועלט שטייט אויף אמן יהא שמיה רבה וואס מען זאגט נאכן לערנען.

(סוטכ מט.)

### יז.

ווען דער חכם דרשינט און מען זאגט נאכ'ן לערנען אמן יהא שמיה רבה, אפילו עס איז שוין אנגעשריבן אויף אים גזירות פון הונדערט יאר איז השי"ת מוחל.

(מדרש רב קבלת פ, כ. - מדרש שו"ט משלי י.)

### יז.

דער וואס זאגט אמן יהא שמיה רבה מיטן גאנצן כח אפילו ער האט געהאט די עבירה פון ע"ז איז מען אים מוחל.

(זוכ"ק ויקרא, רע"מ דף כ.)

### יז.

דער וואס זאגט אמן יהא שמיה רבה איז מען אים מוחל אלע עבירות.

(חרדים מלות תשובה פ"ז)

### יח.

יעדער צדיק האט א עקסטרע שטוב אין גן עדן לויט זיין מדריגה, און דער וואס זאגט אמן מיטן גאנצן כח עפענט מען אים די טירען פון אלע שטובער. (מכרש"א שבת קיט.)

### א.

דער וואס זאגט אמן מיט זיין גאנצן כח, און די געהעריגע כוונה, עפענט מען אים די טויערן פון גן עדן, מען צורייסט זיין גזר דין וואס איז אנגעשריבן אויף זיינע זיבעציג יאר, און מען איז מוחל זיינע אלע עבירות.

(שבת קיט: וכתוס', זוכ"ק ח"ג כ., תיקוני זוכר יט. מ.)

### ב.

פון ווען א קליין קינד זאגט אמן איז ער זוכה צו עולם הבא.

(סנהדרין קי:)

### ג.

עס איז נישטא קיין גרעסערע זאך פאר השי"ת ווי "אמן" וואס אידן זאגן.

(דברים רבא ז')

### ד.

דער וואס זאגט אמן אויף די וועלט וועט זוכה זיין צו זאגן אמן לעתיד.

(שם ומדר"ט לו, ח)

### ה.

די וואס זאגן אמן מיט כוונה גייען אויף יענע וועלט הויעך פון מדריגה צו מדריגה.

(זוכ"ק ח"ג רפו)

### ו.

עמי הארץ וואס קענען נישט לערנען אפילו חומש און האבן בלויז דעם שכר פון גיין אין שוהל און זאגן אמן, איז אויך גענוג.

(אגדה בראשית ע"ט)

### ז.

ווען אידן זאגן אמן עפענען זיך אין הימל די טויערן פון ברכה און שמחה.

(זוכ"ק ח"ג רפכ:)

### ח.

די וואס זאגן אמן און עפענען דורכדעם די טויערן פון הימל, טוט הקב"ה עפענען די טויערן פון הימל ווען זיי בעטן אין א עת צרה.

(שם)

### ט.

רבי אורי מסטרעליסק, זי"ע האט געזאגט: "ווען איד וואלט וויסן אז איד האב אויף מיין לעבן געזאגט איין "אמן" ווי עס דארף צו זיין וואלט איד שוין מער נישט געדאגה'ט.

### י.

רבי שמעון בן יוחאי שרייבט וועגן די חשיבות פון "אמן": ווען אידן אויף דער וועלט גיבן צו ענטפערן אמן און מאיז

בסייעתא דשמיא - ובעזרת השם יתברך

הננו להודיע בשער בת רבים

שגם בימי שובבי"ם ת"ת

מתקיים מנין לאמירת

כל ספר תהלים בציבור

ברוב עם הדרת מלך

בכל יום ראשון

בשעה 3:30 אחצ"ה

בבית המדרש באבוב

15 Ave. - 48<sup>th</sup> Street

אבינו מלכנו

זכרנו בזכרון טוב לפניך: זכרנו לחיים טובים:

זכרנו לגאולה וישועה: זכרנו לפרנסה וכלכלה:

זכרנו לזכות: זכרנו לסליחה ומחילה:

פועל'ט אויס אלעס גוט'ס אמן ואמן

נתפרסם בימי השובבי"ם ת"ת - שנת תשפ"ד לפ"ק

נתייסד

בשנת

תשנ"ב